

BATI TRAKYA'NIN SESI

Hacıbeşiraga Tekkesi Sok. No: 5 Çağaloğlu-İstanbul
Tel: 527 68 57 - 526 80 58 Faks: 526 80 55
(AYDA BİR YAYINLANIR)

AĞUSTOS 1993

53

Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği Genel Merkezi

adına

Sahibi ve Yazişleri Müdürü
Halit EREN

Akademik Kurul

Prof. Dr. Kemal Karpat, Prof. Dr. Oktay Aslanapa,
Prof. Dr. Ali Alpaslan, Prof. Dr. Abdülhaluk Çay, Prof. Dr. Mustafa Erkal,
Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu, Prof. Dr. Cevdet Küçük, Prof. Cihat Özonder, Prof. Dr. Ümit Meric,
Doç. Dr. Özcan Mert, Doç. Dr. İlhan Şahin, Doç. Dr. Feridun Emecen,
Doç. Dr. Nejat Sefercioğlu, Doç. Dr. Süreyya Şahin,
Dr. Aydın Yüksel, Dr. Mustafa Rumelili

Temsilcilikler

Adapazarı : Sakarya Cad. No. 87 Tel : 12301 - 71720

Ankara : Adem Yavuz Sk. 9/22 Kızılay Tel : 425 86 79

Bursa : Eski Demiryolu Cad. 62/1 Tel : 251 17 14

İzmir : Mithatpaşa Cad. No. 117/A Karataş Tel : 25 28 06

Izmit : Fethiye Cad. Gökseler Pasajı Kat. 5 Tel : 21 08 77

Bakırköy : İşkeli Cad. Rüya Sok. No. 55/1 Tel : 542 14 02 - 571 85 07

Zeytinburnu : Telsis Mah. Sümbül Sok. No. 1/1 Tel : 558 33 80

Yalova : Finn Sok. B/9 Yalova

Gaziosmanpaşa : Salihpaşa Cad. No. 17 Kat. 2 D. 13

KKTC : Sebahattin Egeli Pk. 175 Girne

Almanya : Schwanthaler St. 155 8000 München 2 Tel: 502 42 33

İngiltere: 219 Whitechapel Road, London E1,

Haberleşme Adresi

Hacıbeşiraga Tekkesi Sok. No. 5 Çağaloğlu / İSTANBUL
Tel : 527 68 57 - 526 80 58 Faks : 526 80 55

Dergimize gönderilen yazılar yayınlanınca yayınlanmasının iade edilmez.

Yazışları, gönderilen yazılarla gerekli gördüğü değişiklikleri yapar.

Dergimiz'de yayınlanan yazılar, kaynak gösterilmek suretiyle iktibas edilebilir.

İÇİNDEKİLER

Yunanistan Dışişlerinden Gelen Cevaba Cevap	3 - 4
Din Görevlileri Resmen Sınırda Edildiler	5
Batı Trakya'da Yunan Oyunu	6 - 7
Batı Trakya'da yeni Bir Huzursuzluk	8
Mitsotakis Yunan Irkçılığını ve Ayrımcı Yunan Politikasını İfşa Etti.	9
Toplumumuzun Dinişlerine Müdahale Hakkını Nereden Bulmaktadır	10
Balkanlarda Almanya ve ABD'nin Arasındaki Rekabet Yeni Saşılara Sebeb Olabilir!	11
Batı Trakya Türklerini İlgilendiren Andlaşmalar Protokoller ve Kararlar	12-13
Ortodoks Arnavut Kilisesi İstanbul Rum Patrikhanesinin Bağımlılığından Kurtulmak İstiyor.	14
"Almanya'daki Batı Trakya Türkleri"	15
Batı Trakya Türkleri Gecesi	16
YÖS 93 Sınavında Başarılı olan Batı Trakyalı Türk Öğrencilerin Listesi	17 - 18 - 19
Şıır Köşesi	20
Cumhuriyet Döneminde Göç ve İltica II.	
21 - 22 - 23 - 24	

EDITÖRDEN

Değerli okuyucularımız,

Ağustos sayımızla sizlerle birlikte olmaktan mutluyuz.

Bu sayımızda çok farklı konuları gündeme getirdik. İlk haberimizde Çüderu'nun Dernek Başkanımız Halit Eren'in yazısına gönderdiği ilginç cevabı ve ona karşılık bizim gönderdiğimiz yazıya yer verdik,

Hızlı hırsız ev sahibini şaşırtmış misali Yunan Dışişleri Bakan Yardımcısında geçtiğimiz Ramazan ayında ülkelerinden sınır dışı ettikleri din görevliliremizi için bahane uydurmaya çalışmaktadır.

Lozan'dan bu yana Yunan zülmünün her çeşidini yaşamış biz Batı Trakya Türkleri, Yunan devletinin ne yapmak istediğini çok iyi biliyoruz.

Yunan Devleti ayibini örtmeye çalışacağına bu tür uygulamalarına bir an önce son verse daha iyi olur kanisındayız.

İkinci haberimiz ise, Batı Trakya'ya yerleştirilmek istenen pontuslularla ilgili. Bu haberimizden sonra Yunan Başbakanın Ağustos ayında İkonomikos Tahidromos'a yaptığı açıklamalarına yer verdik.

Batı Trakya'dan haberler, çeşitli yorumlar, araştırma yazıları Ağustos sayımızda zevkle okuyacağınız yazılar arasında yer almaktadır.

Bir sonraki sayımızda buluşuncasına dek mutluluk ve sağlık dileriz.

Yunanistan dışislerinden gelen CEVABA CEVAP

✓ Bu yıl Ramazan ayında Türkiye'den Batı Trakya'ya giden dört din görevlisinin Yunan makamlarınca sınırdışı edilmeleri üzerine Avrupa parlementerlerine ve uluslararası kuruluşlara gönderdiğimiz yazılım cevap olarak Yunanistan Dışişleri Bakanı Yardımcısı Virginia Tsouderu'dan açıklama maiyetinde bir mektup aldık. Bizde gönderdikleri mektuba cevap verdik. Yunanistan Dışişlerinin doğrudan bize cevap vermiş olmasından dolayı bu konu bizce önem taşımaktadır. Bu bakımdan onların yazısıyla bim cevabımızı aynen yayınlıyoruz. Ayrıca konuya ilgili olarak olay günü Türk din görevlileri Yunan emniyetine çağrılarındada yanlarında mütercim olarak bulunan Mustafa Hafı Mustafa'nın konuya ilgili görüşüne de yer verdik.

Dışişleri Devlet Sekreterliği
Atina, 18 Haziran 1993
Ref. No. 4.1/AS 1354

Batı Trakya Türkleri Dayanışma Derneği Genel Merkezi
Hacı Beşir Tekkesi Sk. No: 7
Çağaloğlu/İstanbul

Sayın Eren,
Mektubunuzla ilgili olarak, doğru bilgilerin verilmesini sağlamak amacıyla, aşağıdaki konuları dikkatinize sunmak isterim.

Yunanistan'daki Müslüman azlığın dini ihtiyaçları, yaklaşık 300 cami, 450 din görevlisi ve 2 Kur'an okulu ile tamamıyla karşılanmaktadır.

Yine de, sürekli bir uygulama uyarınca, Gümülcine ve İşkeçe müftülerini tarafından davet edilen altı din adamı bu yıl kutsal Ramazan ayı vesilesiyle Türkiye'den Yunanistan'a gelmişlerdir.

Mektubunuzda bahsedilen "dört Türk din adamı" ülkeden kovulmuş olmayıp, kendileriyle, Yurun makamları arasında bir anlaşma muvacihesinde ülkeyi terketmeleri istenmiştir; bunlar Yunanistan'a gerekli Gümülcine Müftülerinin yetkilerini gaspeden kişiler tarafından davet edilmişlerdi. Yunanistan'da bulundukları kısa süre içindeki davranışları, ziyaretçi sıfatındaki durumlarına aykırıydı ve Yunan kamu düzenini bozabilecek niteliktedir.

Birçok İnsan Hakları örgütünün raporlarından da bilindiği gibi, Trakya'daki Müslüman azlığı (Lozan Antlaşması'nda zikredildiği gibi), yurttaki hukuki düzen ve Yunanistan'ın verdiği uluslararası taahhütler yoluyla teminat altına alınan haklarından tamamıyla yararlanmaktadır.

Bu mektubun, geryeklerin daha doğru bir şekilde sunulmasına katkıda bulunacağı umidiyle.

Saygılarımla
Virginia Tsouderu

İstanbul, 8 Temmuz 1993
Ref. No. 93/CO. 20

Bn. Virginia Tsouderu
Dışişleri Devlet Sekreteri
Atina
Sayın Tsouderu

18 Haziran 1993 tarih, 4. 1/AS 1354 numaralı yazımıza cevaben, sözkonusu meselelere daha yakinen vakıf olmanızı sağlayacağımı inandığım aşağıdaki hususlara ve açıklamalara dikkatinizi çekmek isterim.

Öncelikle, Batı Trakya Müslüman Türk Azılığının dini ihtiyaçlarının tamamıyla karşılandığına dair ifadenizi, bu azılığın gelecekte, bugün olduğundan daha geniş bir dini özgürlüğe kavuşabileceğini anlatan umit verici bir işaret olarak yorumlamak istiyorum.

Mektubunuzda bahsedilen Gümülcine ve İşkeçe müftülerini ile ilgili olarak, bu memurların, Müslüman azlığının uluslararası anlaşmalarla sağlanmış olan müftülerin seçme hakkını hiçe sayan ve ihlal eden bir hükümet kararıyla atanmış olduklarına dikkatinizi çekerim. Dolayısıyla aslında, Müslümanların seçtiği müftülerin yetkileri, Yunan yönetimince tayin edilen kişiler tarafından gasbedilmektedir. Bu politikasıyla Yunan yönetimi, hem uluslararası taahhütlerine, hem de İslam dininin prensiplerine aykırı hareket etmektedir. Umıt ederiz ki bu tarz uygulamaların manevi ve hukuki sorumluluklarını bir an önce idrakiyle, Müslümanların kendi müftülerini seçme hakkını teslim eder. Aksi halde,

meşru haklarını mevcut ve bulunabilecek tüm yollar ve mekanizmalarla aramak için gayretlerimizi esirgemeyeceğiz.

Türk din adamlarının başına gelenlere gelince, manevi telkinden başka amaçları veya hareketleri olmayan bu kişilerin polis merkezine çağrılmaları, istenmeyen kişiler olduklarını bildirilmesi ve sınır dışı edilmeleri, "ülkeden kovulmak" tun başka bir şey değildir.

Çeşitli insan hakları örgütlerinin raporları açıkça ve kesin olarak ifade etmektedir ki Batı Trakya Müslüman Türk azınlığının dinlerinin İslam, etnik kökenlerinin Türk olduğu, uluslararası anlaşmaların lafzında ve ruhunda olduğu gibi, Yunan hükümetinin daha önceki uygulamalarında da tanın-

makta ve yansıtılmaktadır; mesela: 1950'lerde, Yunan Bakanının emri ve Trakya Valisi'nin talimatıyla, bu azınlığın "Türk" kelimesiyle tarifi mecburi kalılmıştır - insan hakları ve temel özgürlükleri ihlal edilmekte, vatandaşlık hakları gibi uluslararası anlaşmalarla teminat altına alınan özgürlükleri de kısıtlanmaktadır.

Bu karşılıklı yazışmalarımızın, Batı Trakya Müslüman Türk Azınlığının yukarıdaki ve diğer birçok probleme daha iyi bir anlayışla ve daha olumlu bir yaklaşımla bakma-za yardım edeceğini ümit ederim.

Saygılarımla
Halit Eren

Kuruluş Tarihi: 1949
BATI TRAKYA TÜRKLER DİYANETİŞMİ DERNEĞİ
GENEL MERKEZİ
Mahmutpaşa Tekkesi Sok. No: 5 34470 Çapa/İSTANBUL
Tel: 0212 527 - 525 65 58 Faks: 0212 525 65 55

Athena, 18 June 1993
Ref. 4.1/RB 1354

To: BATI TRAKYA TÜRKLERİ
DAYANIŞMA MERKEZİ
Genel Merkez
Naci Esmer Tekkesi Sk. No: 7
Cagaloğlu - İstanbul

İstanbul, July 9, 1993
Ref.no: 93-CO-30

Mrs. Virginia Touloudris
Secretary of State for Foreign Affairs
Athens

Dear Ms. Touloudris

With reference to your communication ref no 4.1/RB 1354 dated 18 June 1993, may I request your kind attention on the following facts and explanations which I believe, will give you a closer insight into the issue of hand:

First of all, I would like to tell your statement that the religious needs of the Western Thrace Muslim Turkish Minority are fully covered to be a helpful sign showing us the possibility that this said minority can, in the future, enjoy greater religious freedom than today.

Concerning the Mufti of Kastoria (Gümülcine) and Xanthi (İğdir) mentioned in your letter, please note that these officials were nominated by a governmental decision which ignores and denies the Muslim minority's right to freely choose the Mufti, a right established by international conventions. Therefore, it is rather the persons appointed by the Greek administration who are usurping the authority of the Mufti elected by Muslims. With this policy, the Greek administration is acting both against its international commitments and the principles of the Islamic religion. We do hope that it will soon realize the moral and legal responsibility ensuring here such practice and recognize the minority's right to elect its Mufti. Otherwise, we shall spare no effort to claim our legitimate rights through all the existing and eventual means and mechanisms.

As to the fact of the four Turkish preachers, who had no other purpose or behaviour than to provide spiritual guidance, no word but "expelled" can properly describe their being called to the police station, told that they were persons not good and then deported.

The reports of various human rights organizations state clearly and precisely enough that the Western Thrace Muslim Turkish Minority - over Islamic religion and ethnic Turkish origin - is recognized by and reflected in the letter and the spirit of international conventions as well as in previous policies of the Greek Government. e.g. in the 1920s, use of the word "Turkish" to describe the minority was made compulsory by the order of the Greek Prime Minister and institutions of the Governor of Thrace - is denied by human rights and fundamental freedoms guaranteed from its citizenship rights and its freedoms guaranteed by international agreements are restricted. These facts are evident from the reports of Human Watch, for example.

I hope that this exchange of letters will help to create a better understanding and a new, positive approach on your side to the above and numerous other problems of the Muslim Turkish Minority of Western Thrace.

Yours sincerely,

Halit Eren
Chairman
Solidarity Association of Western Thrace

Yours sincerely,
Halit Eren
Chairman
Solidarity Association of Western Thrace

Mustafa H. Mustafa ile mini röportaj:

"DİN GÖREVLİLERİ RESMEN SINIRDIŞI EDİLDİLER"

M. Hafiz MUSTAFA

Gümülcine

BTS Ajansı

Gümülcine

SORU : Sayın Mustafa H. Mustafa Yunanistan Dışişleri Bakanı Yardımcısı Virginia Tsouderou derneğimle gönderdiği yazında dört Türk din görevlisinin sınırdışı edilmediğini belirtiyor. Olayı yakından ileyen biri olarak bu konuda ne söyleyeceksiniz?

Mustafa H. Mustafa : Sayın Çuderu, belki de kendinize aktarılan bilgi eksikliğinden ötürü, Derneğinize gönderdiğiniz yazida, bazı bilgileri eksik ve bazlarını da yanlış aktarıyor. Şöyle ki:

Türkiye'den Batı Trakya'ya geçtiğimiz Ramazan ayında gelen dört din görevlisini resmen sınır dışı edildiler. Gerçi, Bakanım, Derneğinize gönderdiği yazda, sözünü ettiği, "Yunanistan'dan ayrılmalarını" istediği olayı da doğrudur. Ancak, bu olay, sınırdışı edilmeden birgün önce cerayan etmiştir.

Bizzat tanık olduğumuz Gümülcine'deki sınır dışı olayını söyle özetleyebilirim:

Din görevlilerinin Gümülcine'ye gelişlerinin ertesi günü, Emniyet görevlileri kendilerini Emniyet'e çağırıyorlar. Bizzat ben kendilerini arabamla Emniyet'e götürüyorum. Orada, din görevlilerine niçin geldiklerini, seçilmiş müftülerle ilişki kurmaları halinde bölgede huzursuzluk çıkabileceğine, aslında tayinli Müftülere gitmeleri gerektiği, böyle

● Din görevlilerine, kaldıkları eve gidip eşyalarını toplama müsadesi bile verilmiyor. Orada hazır bulunan bir başka arkadaş eşyaları alıp Emniyet binasına getiriyor. Hatta, iftar saati geldiğinde oruçlar da dışarıdan getirilen sandviçlerle açılıyor ve yere serilen bir gazete üzerinde akşam namazı kılınıyor.

davranırlarsa istemedikleri kadar Batı Trakya'da kalabilecekleri, aksi takdirde Batı Trakya'yı terkettmeleri gerektiği, Emniyet görevlileri tarafından kendilerine söyle尼yor. Bu bilgileri, din görevlilerinin kendilerinden öğrendim. Çünkü her ne kadar ben de Emniyet binasında hazır bulunmama rağmen, görüşme odasına alınmadım.

Din görevlileri, resmen sınırdışı edilmedikleri taktirde, Batı Trakya'dan ayrılmamağa karar veriyorlar. Çünkü, kendi istekleri ile Yunanistan'ı terkettikleri iddiasıyla karşı karşıya kalabilirlerdi. Ve beklemeye geçiliyor.

Emniyete çağrılmalarının ertesi günü saat 14.00 sularında, din görevlilerinin oturmakta oldukları yazihaneye gelen iki Emniyet memuru da kendilerini Emniyet'e götüreceklerini söylüyor ve götürüyorlar.

Bu arada biz de yani, seçilmiş Müftü İ. Şerif, Milletvekili Dr. Sadık Ahmet v. s. Emniyet'e gidiyoruz.

Orada bir bekleme dönemi başlıyor. Bir ara sınır dışı edilecekleri gayri resmi olarak söyle尼yor; ancak Atina'dan gereklili emirlerin bekendiği de ilan ediliyor. Din görevlilerine, kaldıkları eve gidip eşyalarını toplama müsadesi bile verilmiyor. Orada hazır bulunan bir başka arkadaş eşyaları alıp Emniyet binasına geti-

yor. Hatta, iftar saati geldiğinde oruçlar da dışarıdan getirilen sandviçlerle bozuluyor ve yere serilen bir gazete üzerinde akşam namazı kılınıyor.

Nihayet akşam üzeri 19.00 sularında din görevlileri, Emniyet amirinin odasına çağrıyorlar. Ben de orada tercüman olarak hazır bulunuyorum.

Din görevlilerine bir Emniyet Mensubu, Kamu Düzeni Bakanlığının bir kararını okuyor. Benim Türkçe'ye çevirerek, din görevlilerinin bilgilerine sunduğum bu kararda özetle kendilerinin Trakya'daki varlıklarının bölgede asayışın bozulmasına sebebiyet verebileceği nedeniyle, Yunanistan'dan sınır dışı edilmelerine karar verildiği belirtilmektedir.

Daha sonra bu karar hakkında bilgi sahibi oldukları kantlamak üzere, din görevlilerinden bir evrağa imza atmaları isteniyor. Din görevlileri, kendilerine bir suret verilmesi halinde imzalayacaklarını söylüyorlar. Ancak, Emniyet görevlileri yasalara göre ilgili senedi verme zorunlu bulunmadığını söylüyorlar ve din görevlileri de imzalamıyorlar.

Bu işlemlerden sonra bir Emniyet arabasına bindirilen din görevlileri, doğruca Kipi Sınır Kapısı'na, oradan da İpsala'daki Türk sınır görevlilerine teslim ediliyorlar. Bu işlem sınır dışı değildir de nedir?

BATI TRAKYA'DA YUNAN OYUNU

ESKİ SOVYETLER BİRLİĞİ'NDEN GETİRİLEN PONTUS RUMLARI BATI TRAKYA'YA YERLEŞTİRİLİYOR

BTS Ajansı

Dedeağac

Eski Sovyetler Birliği'nden getirilen Pontus Rumları Batı Trakya'ya yerleştiriliyor

12 Bin Pontoslu yerleştirmek isteniyor.

Yunan devleti Türklerin yoğun olarak yaşadığı Batı Trakya'da Türk etkisini kırmak için büyük bir kampanya başlattı. Batı Trakya'yı göçmen iskanına açan Yunanlar, ancak 8 binini yerlestirebildiği 60 bin

Pontoslu mültecinin tümünü, kademeli olarak bölgeye yerleştirmeyi planlıyor. Dışişleri Bakan Yardımcısı Çuderu, geçen hafta Dereağaç ve Gümülcine'de Pontoslulara dayalı döşeli ev dağıttı. Avrupa Topluluğu bu amaçla Yunanistan'a büyük mikarda yardımda bulundu.

PONTSLULAR İÇİN ISKAN MERKEZLERİ

Yunanistan İşçi Bulma Kurumu

Batı Trakya'daki fabrika ve iş sahiplerine gönderdiği genelgede işe alınacak Pontoslulara ek ücret verilmesini istedi. Bu kampanya çerçevesinde Yunanlılara, evlerini kesinlikle Türkler'e satmamaları yönünde sık sık çağrı yapılmıyor. Bazı Yunan belediyeleri Türkler'e ait binlerce dönüm araziye istimlak ederek Pantoslular için geçici iskan merkezi kurdu. Şuan bu merkezlerde binlerce Rum kalıyor.

BU UYGULAMANIN TÜRK AZINLIK ÜZERİNDE ETKİLERİ

Batı Trakya'da, Lozan'dan günümüzde nüfus yapısının Yunanistan lehine çevrilmesi bu ülkenin yıllardır arzuladığı ve gerçekleştirmeye çalıştığı bir devlet politikasıdır.

Daha o dönemde Yunanistan Anadolu'dan göç eden Rumları geçici olarak yerleştirdiği Batı Trakya'da 1930 ikamet ve Seyrusefain Anlaşmasına rağmen kalıcı olarak yerleşmelerini sağlamıştır.

O dönemin, Bakalbaşı Başkanlığındaki Yunan Hükümeti, Anadolu'dan Yunanistan'a göç eden Rumların Batı Trakya'ya yerleştirilmesini, icraatinin büyük bir başarısı olarak nitelemiştir.

Batı Trakya Türk Azılığının, yıllık ortalama nüfus artış hızı yüzde 2 nin üzerindedir. Bu na rağmen oradaki azılık nüfusun artmaması, tam aksine azalması Yunanistan'dan Türk Azılık mensuplarının dışarıya göç ettiklerini veya göç etirdiklerini gösterir.

Bu politikanın başka bir delilide Yunan vatandaşlık kakunu-

daki 19. cu madde kullanılarak Batı Trakyalı Türklerin kendi iradeleri dışında Yunan vatandaşlığından zoraki olarak ıskat edilmeleridir.

Günümüz Yunan Başbakanı Kostantin Miçotakis, bu kanu-

● Batı Trakya Türk Azılığının, yıllık ortalama nüfus artış hızı yüzde 2 nin üzerindedir. Buna rağmen oradaki azılık nüfusun artmaması, tam aksine azalması Yunanistan'dan Türk Azılık mensuplarının dışarıya göç ettiklerini veya göç etirdiklerini gösterir.

nun kaldırılacağına ve ıskat edilenlerin tekrar Yunan vatandaşlığına alınacağına dair 1991'de Türk Azılığı söz vermesine

rağmen halen oradaki soydaşlarımız bu kanunla Yunan vatandaşlığından ıskat edilmektedirler.

Lozan andlaşması imzalanırken, bölgedeki mevcut nüfus dağılımıyla, günümüzdeki mevcut nüfus dağılımını mükontakte ederek dengenin tamamen Yunanlıların lehine bozulduğunu görürüz.

Son günlerde Yunanistan'ın, eski Sovyetler Birliği ülkelerinden getirdiği göçmen Rumları bölgeye yerlestirmesi Batı Trakya Türk Azılığına karşı indirilen son darbe olarak nitelendiriliyor.

Yeni göçmenlerin gelmesiyle bölgede mevcut olan ekonomik durgunluğun ve işsizliğin daha da artacağı ve bunun sonucunda da bölgeden soydaşlarımızın göç etmesi amaçlanmaktadır.

Bu süretle nüfus dağılımin iyice Yunanlıların lehine bozulmasının soydaşlarımız arasında seçimlerde Türklerin siyasi temsil hakkının ortadan kaldırılacağı endişesini yaratmaktadır.

Bu konuda şimdiden, üzerinde çok düşünülmüş ciddi politikalar üretmemek Batı Trakya'da da arzu etmediğimiz sonuçlara katkılmak zorunda kalabiliriz.

BATI TRAKYA TÜRKLERİ DAYANIŞMA DERNEĞİ GENEL BAŞKANI HALİT EREN:

BATI TRAKYA'DA YENİ BİR HUZURSUZLUK

BTS Ajansı

Yunan Hükümeti eski Sovyetler Birliği Ülkelerinden göçmen olarak kabul ettiği Rum asıllı kişilerin Batı Trakya'ya yerleştirme planını kademe, kademe gerçekleştiriyor.

Dün 18 Ağustos 1993 günü Batı Trakya'nın Dedeağac limanına getirilen 1014 kişilik göçmen grubu, Yunanistan Dışişleri Bakanı Yardımcısı VİRDİNİA ÇUDERU'nun da katıldığı bir devlet töreniyle karşılandı.

Türk gazetecilerini atlatmak amacıyla tören daha önceden açıklandığı gibi saat 10.00 da değil saat 08.00 de yapılmıştır.

Yuan dışişleri Bakan Yardımcısı VİRCİNİA ÇUDERU konuşmasında bölgeye daha 12.000 bin kişinin getirilerek yerleştirileceğini açıkladı. Daha sonra göçmenkenler geçici olarak Dedeağac İlinde bulunan iki ayrı göçmen yerleşim kampına yerleştirildiler.

Aynı anda gelişmeler Batı

Trakyalı Türk soydaşlarımız arasında derin endişe ve büyük husursuzluk yarattı.

Bizler, bu uygulamanın Batı Trakyalı Türk'lere karşı yapıldığını inanıyoruz.

Bu gelişmelerin Türk-Yunan ilişkilerinin gelişmesine kesinlikle katkıda bulunamayacağımızı vurguluyoruz. Batı Trakya'da huzur ortamının bozulmasından ve istenilmeyen olayların meydana gelmesinden sadece ve sadece Yunan Hükümetinin sorumlu olacağını hatırlatıyoruz.

Geri kalmış olan bölgeye yeni göçmenlerin yerleştirilmesi mevcut olan sorunları daha da artıracaktır. Yeni gelenler işsizlik, barınma ve sağlık sorunlarıyla karşı karşıya kalacaklardır. Buda onlar arasında sosyal sıkıntıların yaşanmasına sebep olacaktır.

Gelenlerde bölgede kendilerinin yarattığı huzursuzluktan dolayı aradıkları istikrar ortamını ve refahı bulamayacaklardır.

Genel Başkan Halit Eren

Dolayısıyla ya geldikleri yere geri dönmek yada Yunanistan'ın iç kesimlerine tekrar göç etmek zorunda kalacaklardır.

Bizler, Yunan Hükümetinin başından beri yanlış ve isabetsiz olan bu programı yeniden gözden geçirmesini, Batı Trakya'da ve Türk-Yunan ilişkilerinde istenilmeyen gelişmelere sebep olmadan gelen göçmenleri Yunanistan'ın gelişmiş bölgelerine yerleştirilmesinin daha uygun olacağı kanısındayız.

"A.B.D.'lı Diplomat Batı Trakya Türkleri ile İlgili Bilgi Topluyor"

Dr. Sadık Ahmet: "çok yararlı bir görüşme oldu" dedi.

BTS Ajansı

Gümülcine

A.B.D. Selânik Başkonseybosluğunda siyasi sorumlu olarak görev yapmakta olan Frank Collins, Ağustos ayı içinde Batı

Trakya'yı ziyaret ederek, Batı Trakya Türklerinin sorunları ile ilgili bilgi toplamıştır.

Frank Collins, Batı Trakya'da bir dizi ikili görüşmeler gerçekleştirmiştir ve bu arada DEB Partisi Başkanı ve Rodop ili, Milletvekili Dr. Sadık Ahmet'le de görüşmüştür. Görüşmeden sonra dergimiz muhabirine bir açıklama yapan Dr. Sadık Ah-

met,

«Çok yararlı bir görüşme yaptık. Bu arada, çeşitli Azınlık sorunlarını Amerikalı diplomat'a anlatma olanağını bulduk» dedi.

Edinilen bilgilere göre, Amerikalı Diplomat, önümüzdeki günlerde yeniden Batı Trakya'ya gelerek temaslarına devam edecekтир.

MİTSOTAKİS YUNAN İRKÇILIĞINI VE AYIRIMCI YUNAN POLİTİKASINI İFŞA ETTİ.

Yunanistan Başbakanı Konstantin Mıtsotakis 19 Ağustos 1993 tarihli "IKONOMİKOS TAHIDROMOS" dergisine verdiği bir demecinde, Batı Trakya Türk azılığının yön elik Yunan ırkılığını ve ayırmacı Yunan devlet politikasını ifşa eden açıklamalarla bulundu.

BTS Ajansı

Yunanistan Başbakanı Konstantin Mıtsotakis 19 Ağustos 1993 tarihli "IKONOMİKOS TAHIDROMOS" dergisine verdiği bir demecinde, Batı Trakya Türk azılığının yön elik Yunan ırkılığını ve ayırmacı Yunan devlet politikasını ifşa eden açıklamalarla bulundu.

Gizlenmesi mümkün olmamıştır bu çağdaşı Yunan Devlet uygulamalarının Yunanistan Başbakanı MİTSOTAKİS'in ağızıyla itiraf edilmesi ayrı bir önem taşımaktadır. Çünkü sinsiliğiyle ve iki yüzlülüğüyle meşhur olan bu Yunanlı politikacı, aynı zamanda Türklerle tatbik edilen insanlık dışı muamelelerin, asıl maddi faillerinden birisidir.

KONSANTİN MİTSOTAKİS'in sözü edilen ayırmacı politikayı halel belirgin bir şekilde sürdürmesine karşın, günah çıkartmayı da ihmali etmediği gözlenmektedir.

Çilekesi Batı Trakya Türkünün ne lere maruz kaldığı, bu kez Yunanistan Başbakanının ağızından dinliyoruz.

"Batı Trakyada ayırm yapıyorduk, Azılık aleyhine yönelik olarak idari önlemler ve tedbirlerle başvuruyorduk".

Yunan Başbakanı, Bu ifşaattı yapmaktan sonra, bugün Batı Trakya Türklerini hedef alan baskınların kaldırılma aşamasında bulunduğu sözlerine eklemeyi de ihmali etmiyor. Demecinin başka bir yerinde ise bu konuya ilgili olarak şunu söylüyor.

"Bütün hakları tanıdım, Kendilerine verilmeyen miktarındaki haklarında yakında tanıyalık ve onlara bu haklarını teslim edeceğiz."

Göründüğü gibi Yunanistan Başbakanı, bu ciddi konuyu halel gelecek zamanlı fiillerle telaffuz etmekte ve Batı Trakya Türklerine, bazı haklar tanıdığı yalanını beyan edecek kadar da riyakar bir tutum takınabilemektedir.

Yunannistan Başbakanı KOSTANTİN MİTSOTAKİS'in bu demeci ver-

mesinin ve Türk dostu adil bir politikacı olduğu izlenimini uyandırmaya çalışmasının esas amacı PONTOS Rumlarının Batı Trakya'ya yerleştirilmeleri karşısına gösterilebilecek Türk tepkilerini frenleme amacıyla taşımaktadır. Çünkü, Yunan hükümetinin bugün en öncelikli konusu, Batı Trakyanın demografik yapısını değiştirmektir.

Türk Dışişleri Bakanlığının, bu konuda göstereceği tepkileri, asgariye indirmek için, Yunanistan Başbakanının nasıl sözde Türk dostu kesildiğini, Türkiye'yi ve Türkleri övdüğünü, ilgili demeçten alıntılar yatarak aktarmak istiyoruz: KONSANTİN MİTSOTAKİS: "Türkiye akıllı bir politika takip etmekte, Türkiye'nin maceraperest bir politika tatbik ettiğini sanmayın, Türkiye her defasında nereye kadar uzanacağını bilerek hareket etmektedir. Türkiye sorumluluğunu bilen bir siyasi liderliğe sahiptir. Türkiye, macera arayışı içinde değildir"

Pontuslular Dedeağac limanına taşıınırken ve Batı Trakya Türklerinden gaspedilen arazilere yerleştirilirken, Yunanistan Başbakanı kuzu postuna bürünmekte ve Türkleri övgülerle uyutma teşebbüsünde bulunmaktadır.

Konstantin Mitsotakis, Batı Trakya Türklerini Yunanlılar-

dan müteşekkil bir Okyanus içinde yoketmeyi amaçlamakta ve Batı Trakya'ya PONTUS ve Arnavutluk Rumlarından oluşan en az beş yüz bin kişilik bir Rum kitlesi iskan etmemeyi amaçlamaktadır.

LOZAN andlaşması hükümleri açık bir şekilde Yunanistanın Batı Trakya'ya Rum muhacir yerleştirmemesini şart koşmuştur. Fakat Yunanistan, 1930 Türk-Yunan dostluk anlaşmasını fırsat bilerek daha önce Yunanistanın iç kışımıza iskan edilen Rum göçmenleri, bir oldu bitti taktiğiyle Trakya'ya yerlesmiştir.

1930'da Batı Trakya'ya yerleştirilen Anatololu Rumlar ve bugün bu bölgeye iskan edilmekte olan Pontuslu Rumlar Yunan devletinin anlaşmalara sadakat göstermediğini net bir şekilde ortaya koymaktadır. MİTSOTAKİS ilgili demecinde, Batı Trakya Türklerini bölüp parçalamayı amaçladığını da ifşa etmektedir.

Bir soru üzerine Batı Trakya Türklerinin tümünün Türk olmadığı gibi bir safsatayı esas politika olarak benimsedigini açıklayan Yunanistan Başbakanı, bu konuya özel bir ağırlık vereceğini ifşa etmektedir.

Batı Trakya Türklerini asimile etmek veya göç zorlamak için BÖL PARÇALA yönet taktiğinden de istifade etmeye amaçlayan Konstantin Mitsotakis bütün bu düşmanca haraketlerine karşın, Batı Trakya Türklerinden oy dilemek için sarfettiği çabalardan da vaz geçmemektedir.

Batı Trakya Türk'leri Mitsotakis'in, bağımsız aday seçme hakkını elliinden alan ve seçime baraj koyan kişi olduğunu çok iyi bilmektedirler.

Batı Trakya Türk'leri yakın bir tarihte yapılacak olan genel seçimlerde, başta Konstantin Mitsotakis olmak üzere, Yunanlı siyasilere gerekli dersi mutlaka vereceklerdir, bundan hiç kimse şöhre olmasın....

YUNANİSTAN ORTODOKS KİLİSESİNİN İÇİSLERİNE KARIŞAMAZKEN TOPLUMUZUN DİNİSLERİNE MÜDAHALE HAKKINI NEREDEN BULMAKTADIR?

Yunanistanda Kilise ile devlet arasında büyük bir buhran ve sürtüşme mevcuttur.

Teokratik bir devlet yapısına sahip olan Yunanistan Ortodoks din kurumları üzerinde otorite kuramamanın sanctini yaşamaktadır.

Ortodoks Kilisesi devlet içinde devlet pozisyonundadır. Yunan Kilisesi lideri Serafim, Devletin, Kilisesi'nin iç işlerine karışamayacağını açıkça beyan etmektedir. Serafim bu konuda şunları söylemektedir: «Kilisenin iç yasaları vardır ve bu yasaklar mucibince din adamları tayin edilir veya azledilirler. Sivil yönetim, Kilisenin iç işlerine karışmaz.»

Savcılık Başpiskopos'un, devleti

sert bir dille itham eden ve devlete hakaret etmeye kadar varan açıklamalarına tepki olarak, dava açmış, fakat daha sonra hükümetin baskısıyla davayı geri çekmiştir.

Göründüğü gibi, Yunanistan, Kiliye söz geçirememektedir. Bu nedenle Kilise mensuplarının tayin iedilemelerinde ve görevden alınmalarında, Yunan devletinin en küçük bir yetkisi dahi bulunmamaktadır.

Yunan devletinin, Ortodoks Kilisenin iç işlerine karışmazken Batı Trakya Türk toplumunun dini kurumlarına müdahale etmesi, büyük bir keyfili ve sorumsuzluk örneğidir. Art niyetli Yunan devlet idarecilerinin, her alanda olduğu gibi, dini konularda da, Batı Trak-

ya Türklerine zarar verecek uygulamaları kural, kanun ve teamül tanımazken uyguladıkları gözlenmektedir.

Yunanistan, Kilise papazlarını bile tayin veya azletmeye muktedir değilken, ülkenin en yüksek mahkemesi olan Daniştanın Kilise ile ilgili kararlarını bile uygulatamazken, hangi hakla Batı Trakya Türklerinin dini meselelerine karışabilemeyecektir. Hatta Türk Toplumuna Müftü tayin edebilmektedir.

Yunanistan demokratik bir devlet olabilmek için sınırları dahilinde bulunan insanları, din dil, ve ırk ayrimi yapmaksızın davranışını öğrenmelidir. Yoksa, hiçbir zaman çağdaş devlet olma iddiasında bulunamaz...

YUNANİSTAN ÜLKESİNDeki AZINLIKLER CASUSLUK FAALİYYETLERİNİN ODAK NOKTASI OLARAK GÖRÜYOR

BTS Ajansı Gümülcine

Yunanistan'da yayınlanan haftalık bir gazete de Yunanistan'ın özel istihbarat okullarında, istihbarat mensuplarına okuttuğu, Devlet Güvenlik Meseleleri adlı kitap hakkında bilgiler yayınlandı.

Söz konusu kitap 1985 yılında yazılmış, Atina'da basımı yapılarak, çok gizli, ibaresiyle özel istihbarat okullarında ders kitabı olarak dağıtılmıştır.

Devlet Güvenlik Meseleleri, Azinlik sorunları başlığıyla yazılmış kitabı, derslerinde okutulduğu belirtiliyor. Kitap geniştir bölümü Yunanistan'daki azinliklara ayrılmış bulunuyor.

Söz konusu azinlikler arasında Batı Trakya Türk Azinliği, Makedon Azinliği, Arnavut Azinliği, Ulah sorunu da yer almıyor.

Ayrıca kitapta İstanbul'daki ve Kuzey Epir'deki Rum Azinliklara da yer veriliyor.

Bu ilginç kitap Yunan yöneticilerinin ülkelerindeki azinlik mensuplarına karşı olan ırkçı ve aynıçılık tutumlarının somut bir delili teşkil ediyor.

Yunan Bakanının Batı Trakya'daki Müslüman Türk Azinliğin sorunlarının çözümleneceği yönündeki açıklamalarının sonucunda ümitlenmek, Yunan bürokrasisinde bu zihniyet geçerli olduğu müddetçe, fazla iyimserlik olur,

YUNANİSTAN'IN GÖZÜ ARNAVUTLUK'TA

BTS Ajansı Gümülcine

Son zamanlarda Arnavutluğun güneyinde yaşayan Rum azinlik nedeniyle gerginleşen Yunan-Arnavut ilişkileri, Yunanistan'da şovinizmin patlamasına sebebi oldu.

Aşırı uçlar Kuzey Epir'in (Güney Arnavutluk'ta Rum azinliğin yaşadığı bölge) Yunanistan tarafından kurtarılmasını veya enosisini savunmaya ve organize etmeye başlıyor.

Kuzey Epir'in otonomi kazanması için Arnavutluk'un içinde ve dışında çeşitli grupların faaliyetlerini hızlandırdıkları bildirildi.

Bu arada Yunanistan'da yayınlanan haftalık

Stobos gazetesine Yunan ordusundan sürdürdüğü ve Kuzey Epir'i otonom bir bölge olarak gösteren haritayı yayınladı.

Gazetenin haberinde haritanın 1914 Floransa Protokolüne göre hazırlanıldığı ve Kuzey Epir'in söz konusu protokolde otonom olarak nitelendiği vurgulandı.

Ayrıca haberde bu haritanın 1990 yılında Yunan Ordusu Coğrafya Hizmetleri bölümünü tarafından tekrar düzenlenerek yaymlandığına dikkat çekildi.

Yazıcı bu olayın, Yunan Ordusu İçin Kuzey Epir'in Yunanistan'ın bir parçası olduğu anlamına geldiği vurgulandı.

Balkanlarda Almanya ve ABD'nin Arasındaki Rekabet Yeni Savaşlara Sebeb Olabilir!

Yunanistan üzerindeki Almanya ve Amerika Birleşik Devletleri arasındaki kıyasıya rekabet, son günlerde Yunan basınında, bu ülkenin geleceği ile ilgili senaryoların yoğunluk kazanmasına sebeb oldu.

Bu senaryolardan en ilginci, geçtiğimiz günlerde Yunanistan'ın haftalık Stohos gazetesinde yayınlandı. Günümüzdeki Balkan devletlerinin dış ilişkileri baz alınarak hazırlanan senaryonun sonunda, Yunanistan'ın zararlı çıkacağı iddia ediliyor.

İki güçlü devletin, Yunanistan ve Türkiye üzerindeki etki sahalarını yitirmemek için birbirleriyle girişikleri rekabet, meydana gelebilecek bütün gelişmelerin nedeni olarak değerlendiriliyor.

Slovenya ve Hırvatistan'ın Almanya'nın etki sahası içinde bulunduğu, bu ülkenin Türkiye ve İran'la mevcut olan ilişkileri de değerlendirerek Almanya'nın Doğu petrolerine doğru bir kuşak oluşturma çabası içinde olduğu iddia ediliyor.

İkinci Dünya Savaşı öncesinde, Almanya'nın aynı amaçları gerçekleştirmek için çalıştığı ancak başarılı olamadığı hatırlatılıyor. Bugün ise Rusya'nın etkisinin azalması ve Mark'in gücünün artmasıyla Almanya'nın bu amaçlarını gerçekleştirebilme şansının daha yüksek olduğu belirtiliyor.

Yunanistan'da hükümet çevrelerinin Almanya'ya daha yakın bir politika tercih ettikleri ve devamlı ABD aleyhisi beyanatlarda bulundukları dikkate alınarak, Yunanistan'ın bu ülkeye daha yakın olduğu iddia ediliyor.

Yunanistan'da hükümet çevrelerinin Almanya'ya daha yakın bir politika tercih ettikleri ve devamlı

ABD aleyhisi beyanatlarda bulundukları dikkate alınarak, Yunanistan'ın bu ülkeye daha yakın olduğu iddia ediliyor.

Yunanistan'da ABD'in itirazlarına rağmen özelleştirme programı çerçevesinde bazı şirketlerin Almanlara satılmasından Amerikalıların rahatsızlığı belirtiliyor.

Almanlar'ın propaganda ve casusluk faaliyetleri için Yunanistan'da çok paralar harcadığı bu gideye ile Yunanistan'da ihtişamlı bir konsolosluk binası inşa ettikleri vurgulanıyor.

Bu arada Türk Yunan ve Yunan ilişkilerindeki iyileşmenin yapay olduğu iddia edilerek bu gelişmelerin Almanya'nın etkisi altında gerçekleştiği söyleniyor.

Buna karşılık ABD'nin Sırbistan, Arnavutluk, Makedonya Yunanistan ve Türkiye ile olan ilişkileri değerlendiriliyor.

ABD'nin dolaylı şekilde Sırbistan'a yardım ettiği, Miloseviç'in iktidardan uzaklaştırılmasında etkili tavrı takımadığı ve oylulara müdahele konusunda dünya kamuoyunu oyaladığı söyleniyor.

Ayrıca ABD'nin Türk Alman ilişkilerinin gelişmesini istemediği

Alman Başbakanı Kohl'ün hemen Türkiye ziyaretinden sonra Almanya'daki Türkler'e karşı düzenlenen ırkçı saldırının bir tesadüf olmadığı vurgulanıyor.

Senaryonun asıl önemli yanı ise Kosova'da çıkacak bir savaşın çevreye yansıyacağıdır. Kosova'da sıkıştırılacak Arnavutlar'ın Güneye göç edecikleri Yunanistan'ın ve Arnavutluğun bir göç dalgası ile karşı karşıya kalacağı, Yunanistan'a sızan silahlı Arnavutlar'ın bir Yunan-Arnavut savaşına sebep olabileceği iddia ediliyor.

Bu arada Bulgaristan'ın da Akdenize ulaşma politikası çerçevesinde, mevcut ortamdan yararlanarak Kuzey Yunanistan'a saldırabileceği iddia ediliyor.

Yunanistan'ın parçalanmasının Almanlar'ın çıkarlarına daha uygun düşüğü iddia ediliyor. Yunanistan üzerindeki bu rekabetin sonucunda bu ülke halkın zararlı çıkacağı hatırlatılarak senaryonun sonunda "Ülkemiz çok büyük stratejik öneme sahip olsada, bütün gelişmeler bizim kontrolümüz dışında meydana gelecektir" deniliyor.

Hedef bölgenin haritası

Batı Trakya Türklerini ilgilendiren anlaşmalar protokoller ve kararlar

MÜBADELE AHALİYE MÜ-TADAİR LOZAN MUHADEDELE-MESİLE ATINA İTILAF NAMESİ-NİN TATBİKATINDAN MÜTE-VELLİT MESAILİN SURETİ KA-TİYDE HALLİ HAKKINDA MU-KAVELENİME

Bir taraftan Türkiye ve diğer taraftan Yunanistan müteakiben Lozan Muahedenamesile derpiş edilen Türk ve Rum ahalinin mübadelesine müteallik mukavelenameler, beyannameler, itilâflar ve diğer ukut ile bunların merbutatının tatbiyatından mütevelli bilümmesalli katı surette tesviye arzusile mütehalli olarak bu bapta bir mukavelenamem aktine karar vermişler ve Murahhasları olmak üzere.

Türkiye Cumhuriyet Reisi: İzmir Mebusu ve Türkiye Cumhuriyeti Hariciye Vekili doktor Tevfik Rüştü Beyefendi;

Yunan Cumhuriyeti Reisi: Yunanistan Fevkâlâde Muharrhası ve Ort Elçisi Mösöy S. Polychroniadis Cenaplannı tayin buyurmuşlardır.

Müşarünleyhima usulüne muvafık görülen salâhiyetnamelerini yekdiğerine tebliğ ettikten sonra ahkâmi atiyeyi kararlaştırmışlardır:

Birinci Fasıl Mübadilelerin Malları :

Madde 1.

Mübadil Müslümanların Yunanistanda bırakıkları menkul ve gayrimenkul malların tam mülkiyeti Yunan Hükümetine geçecektir.

Madde 2.

Mübadil Rumların Türkiyede bırakıkları menkul ve gayrimenkul malların tam mülkiyeti Türk Hükümetine geçecektir.

Madde 3.

Elyevm bankalarda mevcut her nevi mevduat üzerine iki meden müstefit olan Rumlara Hükümet tarafından konulmuş ait menkul ve gayrimenkul olan memnuniyetler işbu mukavelenamenin imzası tarihini takip eden on beş gün zarfında kaldırılacak ve mezkûr mevdat menlehühaklarna iade edilecektir. İcabi takdirinde Muhtelit Mübadele Komisyonu alâkadarlara bu hususta mücamelekâr vesatatta bulunabilecektir.

Madde 4.

İki Hükümet, mübadil malların taafiyesi meselesinin halli hakkında hemen rey beyanını Muhtelit Mübadele Komisyonu bitaraf azasına tedi ederler. Mübadiler hakkındaki tüm aşarı ile kasalara mütedâir metalip bunlara dahildir.

Her iki Hükümet muvafakatı lannı en kısa bir zamanda ve işbu itilâfnamayı tasdika arzetmeden evvel bildirmeği taahhüt ederler.

İkinci Fasıl

Dokuz Numaralı Beyanna-meden Müstefit Olanların Mal-ıan

Madde 5.

Dokuz numaralı beyanna-

meden müstefit olan Müslümanlara ait menkul ve gayrimenkul malların tam mülkiyeti, sahiplerine iade edilmiş olup bilfiil tasarruf ve intifalarında bulunan gayrimenkul mallar müstesna olmak üzere Yunan Hükümetine geçecektir.

Madde 6.

Dokuz numaralı beyannanın nevi mevduat üzerine iki meden müstefit olan Rumlara Hükümet tarafından konulmuş ait menkul ve gayrimenkul malların tam mülkiyeti Türk Hükümetine geçecektir.

Üçüncü Fasıl Türk Tebaası-nın Malları

Madde 7.

Türk tebaası Müslümanlara ait ve Yunanistan'da kain gayrimenkul malların tam mülkiyeti Yunan Hükümetine geçecektir. Sahiplerine iade edilmiş olup ve bilfiil tasarruf ve intifalarında bulunan gayrimenkul mallar bu hükümden müstesnadır.

Türk tebaasının «Lausanne» muahedesî meriyete konulduktan sonra, vaziyet ve tasfiye edilmiş lan menkul malları da Yunan Hükümetinin mülkü olacaktır.

Şurası mukarrerdir ki birinci fıkra mucibince Yunan Hükümetinin mülkiyetine geçen garimenkuller de mevcut menkulât, eshabının serbest tasarrufunda bırakılacaktır.

İşbu maddenin geçen fıkralarında tahsisen zikredilmemiş bulunan diğer bilumum emval hukuk ve menafi «Lausanne» muahedenamesinin buna müteferri ahkâmine ve bilhassa mezkûr muahedenin 65'inci ve

66inci maddelerinde yazılı hü-
kümlere tabi tutulmakta de-
vam eyliyecektir.

Dördüncü Fasıl Yunan Tebaasının Malları

Madde 8.

Yunan tebaasına ait olup
mübadeleden istisna edilmiş
olan İstanbul mintikası haricin-
de khain gayrimenkul malların
tam mülkiyeti Türk Hükümetine
geçecektir.

Yunan tebaasının «Laussan-
ne» muahedenamesi meriyete
konulduktan sonra vaziyet ve
kul malları da Türk
Hükümetinin mülkü olacaktır.

Şurası mukarrerdir ki, birinci
fıkra mucibince Türk
Hükümetinin mülkiyetine green
gayrimenkullerde mevcut
menkulat eshabının serbest ta-
sarrufunda bırakılacaktır.

İşbu maddenin geçen fıkra-
lanında tabsisen zikredilmemiş
bulunan diğer bilumum emval,
hukuk ve menfi «Lausanne»
muahedenamesinin buna mü-
teferri ahkâmine ve bilhassa
mezkûr muahedenin 65'inci ve
66'inci maddelerinde yazılı
hükümlere tâbi tutulmakta de-
vam eyliyecektir.

Madde 9.

Yunan tebaasının, mübade-
leden istisna edilmiş olan İs-
tanbul muntakasında kâin
gayrimenkul mallar üzerindeki
mülkiyet hakları İşbu mukave-
lename ehkâmi ile hiç bir su-
retle ihlâl edilmemiştir.

İşbu mukavelenamenin
meriyete konulmasından itiba-
ren nihayet iki ay zarfında,
gayrimenkul malları vaziyet
haciz veya işgal gibi herhangi
bir tedbire maruz kalmış olan
yunan tebaası bizzat veya
hüküm ifade ede-

kanunu mümessilleri vasıtasisle
mülklerine tam ve serbest ta-
sarruf ve anlardan intifâ tek-
rar elde etmiş bulunacaklar ve
zikri geçen mahiyetteki lan-
bilümum tedbirler derhal kaldırı-
racaktır.

Yukanda beyan olunan ted-
birler mülk sahibinin Yunan te-
baasından olması sebebiletti-
haz edilmiş bulunduğu ve ma-
hili tapu dairesi tarafından ve-
rilmış mülkiyet senetlerinde sa-
tam hibinin Yunan tabiiyeti yazılı ol-
duğu takdirde şibu tedbirlerin

kaldırılması ve mülk, sahibinin
serbest ve tam tasarrufunu tek-
rar elde temesi hiç bir suretle
tasfiye edilmiş bulunan men-
kul malları da Türk
Hükümetinin mülkü olacaktır.

İki mukemleket arasında me-
ri muahede, mukavele ve
itilâflara tevkîan Türk veya Yu-
nan tabiiyetinin iktisabı şartla-
rından mütevellit bâlcümle İhti-
laflar Muhtelîf Mübadele Ko-
misyonu bitâraf azasının kararı
ile katı suretle halledilecektir.

Diğer taraftan, akitler İşbu
mukavelename ehkâminin has-
satın 12inci maddenin, malları
İstanbul'un mübadeleden istis-
na edilmiş kısmında bulunan ve
İşbu Mukavelename, haricinde
ki ahkâmi ahdiye ile tarif edil-
miş olan Yunan tebaasının mik-
tarını tezyit veya tenkis edebile-
cek surette tefsir edilmemesi-
nin kabul hususunda tamamile
muntabık bulunmaktadır.

Şurası mukarrerdir ki müba-
dillere tanınmış olan Yunan ta-
biiyeti İşbu mukavelede derpiş
edilen lafel emlâke tealluku iti-
barile hiç bir hükmü haiz bu-
lunmamaktadır.

İşbu maddenin İhtiva ettiği
ahkâmi tatbikan Muhtelîf Mü-
badele Komisyonu bitâraf azası
tarafından İtihâz edilebilecek
mukarrerat İşbu mukavele
ahkâminin tatbik sahası hariin-
de tahaddüs edecek her hangib
bir tedbire maruz kalmış olan
Ir İhtilafta hiç bir kimseyek arşı
Bitâraf azasına mevdudur.

Beşinci Fasıl İstanbul (Etablı) İerinin mal-

Madde 10.

Türkiye, İstanbul'a gledikleri
tarih ve doğdukları yer ne olur-
sa olsun, mübadeleden istisna
edilmiş olan İstanbul mintika-
sında elyevm hazır bulunan
Türk tabiiyetindeki bütün Rum
Orthodokslarına «etablı» sıfatı tanır.

Aynı «etablı» sıfatı, İstanbul'u
Türkiye Cumhuriyeti mekamati
tarafından verilmiş pasaportlar
la terketmiş bulunan gayri mü-
badil şahıslara da tanınmıştır.

İşbu maddenin yukarıda fık-
raları ahkâmine nazara ile reis-
leri «etablı» tanınmış olan kadın-
lar, kız ve erkek küçük çocuklar
la, reşit bile olsa evlenmemiş
kızlar İstanbul'daki aile reislerine
iltihak etmek hakkına haizdirler.

Yukanda yazılı şartlar dahilin-
de reşit oğlu «etablı» tanınmış
olan dul anaların da İstanbul'da-
ki oğullarına iltihaklarına müsa-
de edilir.

Yukarıda fıkralarda kastedilen
şahısların mübadeleden istisna
edilmiş olan İstanbul mintikâsi-
na avdet etmeleri için Türk hü-
kümeti tarafından her türlü ko-
laylık gösterilecektir.

Bu maddenin birinci fıkrası-
na nazaran «etablı» tanınmış
olan ve aile reisleri elyevm. İs-
tanbul haricinde bulunan kadın-
lar, kız ve erkek küçük çocuklar
ve reşit bile olsa evlenmemiş
kızlar oturdukları yeri terke-
mecbur tutmuyacaklardır.

Yukarıda gösterilen sınıfların
cümlesi dahil şahıslara «etab-
lı» vesikalannın tevzi, gene ken-
dilerince İtihâz edilecek şekil ve
usul dahilinde ifa edilmek üzere,
Muhtelîf mübadele Komisyonu
Bitâraf azasına mevdudur.

Orthodox Arnavut Kilisesi İstanbul Rum Patrikhanesinin Bağımlılığından Kurtulmak İstiyor

BTS Ajansı

Selanik

Arnavutluk'taki Hristiyan Ortodoks Kilisesinin İstanbul Ortodoks Patrikhanesinin bağımlılığından ayrılmak istediği bildirildi.

Arnavutluk'taki Ortodoksların Başpiskoposunun Arnavut asıllı olmamasının bu ülkedeki ortodokslar arasında huzursuzluk yarattığı açıklandı.

Orthodox Arnavutların bu yönde çalışmaları olduğu, İstanbul Ortodoks Patrikhanesinden ayrılmaları halinde, Moskova veya Üsküp Patrikhanesi ile işbirliği yapabilecekleri bildiriliyor.

Bu arada Arnavutluk basınında bu ülkedeki Ortodoks kilisesinin tamamen bağımsız olması yönünde yazılar çıktıığına dikkat çekiliyor.

TOPLUM HABERLERİ

Ramazan Çakır

Derneğimiz üyesi Ramazan Çakır Orman Bakanlığı

Genel Müdür Yardımcılığına getirildi.

1945 İskeçe doğumlu olan Ramazan Çakır,

1969'da İstanbul Üniversitesi

Orman Fakültesinden Mezun oldu.

Orman Bakanlığından çeşitli kademelerde

görev yapan Ramazan Çakır, son olarak

Bolu Orman Bölge Müdürlüğü görevini yürütmekte idi.

Mesleğinde başarı grafiği yükselen

Ramazan Çakır, Orman Bakanlığı,

Orman Genel Müdürlüğü yardımcılarına tayin edildi.

Kendilerine başarılar dileriz.

Yunan Polisi ile

Makedon Asıllılar

Arasındaki

Olaylar Halktan

Gizlendi

BTS Ajansı

Selanik

Geçtiğimiz yıl 26 Aralık günü, Florina ilinin Mesonisi ilçesinde bir grup Makedon asıllı ile Yunan polisi arasında meydana gelen olayların örtbas edilmeye çalışması fanatik Yunanları kızdırdı.

Florina ilinin, Mesonisi ilçesinde Makedon asıllıların düzenledikleri bir geleneksel törene, devriye gezen bir Yunan polis ekibinin müdahale etmesi sonucu olayların çıktıgı ve olayları yataştmak için bölgeye askerlerinde müdahale ettiği bildirildi.

Daha vahim gelişmelere müsade etmek için Yunan makamlarınca olayın örtbas edilmeye çalışıldığı, Yunan basınında yayınlanması bu seferde fanatik Yunan gruplarının tepkisine neden oldu.

"ALMANYA'DAKİ BATI TRAKYA TÜRKLERİ"

Yunanistan'daki Müslüman-Türk Azılığın statüsü 1923 "Lozan Barış Andlaşması" ile belirlenip tüm hakları garanti altına alınmıştır.

Daha önceki yazılarımızda, Batı Trakya Türklerine tanınan bu hakların, Yunan Yönetimi tarafından nasıl ihlâh edildiğini yazmıştık.

Yunan Yönetimi, Batı Trakya'daki Türklerin dağılmasını sağlamak için, bir çok planı uygulamıştır. Kendisinden olanları, A.B.D. Avrupa ülkelerine, Avustralya'ya işçi olarak gönderdiği halde, Türklerin gitmesini önce engellemiştir. Yunanlıların başka ülkelere gitmesinden sonra, boşalan yerlere çeşitli propagandalarla Batı Trakya Türklerini çekmeye çalışmıştır. Böylece Batı Trakya'dan diğer Yunan şehirlerine bir kısım Türkler memuriyet ve diğer hizmetlerle gül yaya mukâfatlandırılmıştır. Bir daha Batı Trakya'ya dönmemeleri için "taahhütnâme" bile imzalatılmıştır.

Bir kısmının da Türkiye'ye göçünü sağlamak için "kaçakçı şebekeleri" oluşturulmuştur. Daha sonra Türklerin de başka ülkelere işçi olarak gitmelerine izin verilmesinin asıl sebebi yine Batı Trakya'daki Türklerin dağılmamasını hızlandırmakındır.

Yunanistan İş ve İşçi Bulma Kurumu, yukarıda bahsedilen bu ülkelere kendi milletinden olanları gönderirken, 1962-1970 yılları arasında göz boyamak için bir kaç Türk ailesini de Almanya'ya gönderdi. Bu arada Cunta Hükümeti Türk Azılığının sayısını düşürmek için, Türkleri önce Avustralya'ya daha sonra da Almanya'ya göndermeye başladı. Böylece 15.000 (onbeşbin) kadar Batı Trakya Türk'ü Almanya'ya gönderilmiş oldu. Yunanistan'ın Ortak Pazar Üyesi olmasına da Almanya'daki Batı Trakya Türkleri yakınlarını getirerek şimdiki sayıları 20.000 (yirmibin) kadarıdır. Böylece Batı Trakya Türk Nüfusu Yunanlıların plânı ile azalmış oldu.

Almanya'daki Batı Trakya Türkleri 1982 yılına kadar aynı ayın şehirlerde küçük kitleler halinde birbirlerinden habersiz olarak yaşamaya başladılar.

Yunanistan'da kalan Türkler üzerinde baskılar artık doruk noktasına erişmiş, kamulaştırmalar başlamıştı. Almanya'da yaşayan Batı Trakya Türkleri ise bunları ancak Türk basınından, radyo ve gazete aracılığı ile öğrenebiliyorlular.

Böylece Almanya'daki Batı Trakya Türkleri örgütlenmeye başladılar. Almanya'da ilk "Batı Trakya Türkleri Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği" 1978 yılında GİSSEN daha sonraları Hamburg-Saar, Stuttgart, Münih Düsseldorf, Kelsterbach ve Hamburg ta kuruldu.

17 Mart 1982 tarihinde İnhânlı köylülerine ait 120 dönümlük tarulu arazi Yunanlılar tarafından gasp edilmiştir. Köy halkı topraklarını geri alabilmesi için, İSKEÇE Şehir meydanında oturma eylemi

başlatmıştır.

Almanya'daki mevcut Batı Trakya Türk Yar. ve Dayanışma Derneği ile Aile Birlikleri, Gisen Derneği'nin öncülüğünde 24 Nisan 1982 tarihli bir protesto yürüyüşü tertipleyerek Frankfurt'taki Yunan Başkonsolosluğu önüne siyah bir çelenk koydular.

Yürüyüşe binlerce Batı Trakya Türkü iştirak etti. Böylece bu yürüyüş esnasında Almanya'nın muhtelif yerlerinden gelen Batı Trakya Türkleri birbirlerinden haberdar oldular.

1988 yılına kadar sayıları 7'ye (yedisi) ulaşan bu dernekler kendi aralarında Almanya genelinde yılda bir kaç defa toplanarak Almanya'da Avrupa Konseyi ve Avrupa Parlamentosu nezdinde bir çok teşebbüslerde bulundular. Demeklerarası yapılan toplantılarda alınan kararları uygulamada geç kalındığı için, bu demeklerin bir federasyon çatısı altında toplanması kararına varıldı. 7 Mart 1987 tarihinde demeklerarası yapılan toplantıda alınan bu karar, 28 Şubat 1988 tarihinde 6 (altı) derneğin bir araya gelmesiyle Almanya'daki Batı Trakya Türk Dernekleri Federasyon'u kurmuştur oldu. Bu gün ise sayıları 22'ye ulaşan bu demeklerin 19'u federasyon bünyesinde faaliyetlerini sürdürmektedir.

BATI TRAKYA TÜRKLERİ GECESİ

Nizamettin KEKE / Ergin HÜSEYİN

Münih Batı Trakya Türkleri Aile Birliği MTV Spor salonunda kültür ve dayanışma geceesi düzenledi.

Geceye yüzlerce seçkin davetli katıldı.

Ayrıca Almanya'daki Batı Trakya Türk Federasyonu Başkanı Cafer Alioğlu:

80 tane Türk Derneği temsilci kısa adı Tüdekk olan Türk Dernekleri Koordinasyon Kurulu Başkanı Enis Bastanoğlu;

Baviera Türk Sanat ve Kültür Derneği Başkanı Serap Girgin;

Mühen Özürlüler Derneği Başkanı Adalet Günel;

Mühen Yabancı Velipler Birliği Başkanı Sadi Özsicci;

Yazar Öğretmen Yunus Zeyrek katıldı.

Gecenin açılış konuşmasını Aile Birliği Başkanı Özkan Hüseyin yaptı.

Konuşmasında derneğin çalışmaları ile ilgili açıklamalarda bulundu. Batı Trakya Türkleri arasında doğabilecek her türlü ihtilaftardan ve dedikodulardan uzak durmalarını, birlik ve beraberlik içinde olmaları gerektiğini vurguladı. "Birlikten kuvvet doğar" sözü düsturumuz olmalıdır dedi.

Daha sonra misafir dernek başkanlarını kürsiye davet etti.

Federasyon başkanı Cafer Alioğlu, çalışmaları ile ilgili açıklamalarda bulundu. 1988 yılında altı (6) derneğin birleşmesi ile kurulmuş olan federasyonu-

muz bugün 19 Derneği çatısı altında toplamış durumdadır dedi. Çalışmaları, geceye katılanlar tarafından bol bol alkışlandı.

TÜDEK Başkan Enis Bastanoğlu alkışlarla kürsiye davet edildi.

Konuşmasında, Batı Trakya Türkleri Aile Birliği'nin çalışmalarını yakından takip ettiklerini ve takdirle karşıladılarını beyan etti. Aile Birliğini çok yönlü faaliyetlerinden dolayı kutluyor ve destekliyoruz dedi.

Konuşması sık sık alkışlarla kesilen Enis Bastanoğlu kunuşmasına şöyle devam etti.

Biz TÜDEK olarak ve hatta bütün Türk Milleti olarak yanınızdayız. Yetenekleriniz, Batı Trakyali kardeşleriniz olarak birlik ve beraberlik içinde olunuz dedi.

Diğer misafir dernek başkanları da Birlik Başkanı Özkan Hüseyin'e birer buket sunarak, Aile Birliğinin faaliyetlerini desteklediklerini ve üzerine düşen her türlü yardımlaşma ve dayanışmaya hazır olduklarını beyan ettiler.

Daha sonra Öğretmen Yazar Yunus Zeyrek kürsiye davet edildi.

"Ben Türkiye'nin, size en uzak bir köşesinde dünyaya gelmişim. Buna birber beraber öğrencilik yıllarından beri Batı Trakya Türküğünü biliyorum. Böyle samimi bir gecenizde, aranızda olmaktan da büyük mutluluk duyuyorum. Dernek Başkanlarınız sayın Cafer Alioğlu ve Özkan Hüseyin gibi davasının suurunda, uyankı önerilerinizin etrafında en getin meselelerinizi halledeceğinize inanıyorum. İnsan hakları konusunda da Avrupa ülkelerinin yüzüne karşı Yunan zulmüne yüreklice haykırmalısınız. Yeltsin'in Atina'ya ziyaretiyle ortaya çıkan Rus-Yunan-Sırp Ortodoks ittifakına karşı da uyanık olmalısınız" dedi. Yazmaktadır "Münih Mektupları kitabında Batı Trakya konusuna da yer vermemek istedim. Gecemizin orkestrası Mesut Somali başkanlığında grup STAR'dır.

Misafir sanatçılarımız, Saadet Çağlar, Gönül Eren, Çumhur Taşkın'ın şarkılarıyla, eğlence geç saatlere kadar devam etti.

Ayrıca derneğimizin yetiştirdiği "Batı Trakya Türkünün Sesini korosu" da Rumeli Türkleri ile gecemize ayrı bir renk kattı.

YÖS 93 SINAVINDA BAŞARILI OLAN BATI TRAKYALI TÜRK ÖĞRENCİLERİN LİSTESİ

Derneğimizde yapılan YÖS seminerinden bir görüntü.

SIRA	SOYADI ADI	F. KODU	PUAN			
1 -	HASANOĞLU NEDİM	37417	58.353	35 -	MUSTAFA ERDAL	53375 71.978
2 -	SELİM AYDIN	29254	62.170	36 -	MAHMUT SERKAN	13247 64.942
3 -	MEHMET SÜLEYMAN	68194	68.332	37 -	MÜMIN NALAN	47283 63.449
4 -	KAMILOĞLU MESUT	53551	72.851	38 -	HÜSEYİN SERHAT	35112 73.470
5 -	MEÇO NİGIÜL	55719	48.738	39 -	ŞERİF MUSTAFA NİHAL	49153 73.257
6 -	IDRIS CAHİT	36278	55.774	40 -	HASAN AYDIN	37722 65.795
7 -	HIKMETOĞLU SEVİL	15551	61.104	41 -	HACIMUSTAFA ISMAIL	49178 60.891
8 -	AHMET KEMALETİN	61144	71.551	42 -	MAHMUT İRFAN	53273 62.810
9 -	SÜLEYMANOĞLU CEYNUR	35137	65.368	43 -	MUSTAFA ZAFER	45114 66.891
10 -	MÜMIN SAMİLE	41784	72.191	44 -	BAYRAM SALIH	53326 66.008
11 -	TEVFİK MEHMET	45284	58.332	45 -	ŞAKIR HALİL	55.518 55.134
12 -	ŞABANOĞLU YAŞEMİN	43228	55.774	46 -	MEHMET OĞLU BERİN	35442 57.053
13 -	OSMANOĞLU SİBEL	19429	71.764	47 -	MÜMÜNOĞLU HAVER	45188 56.627
14 -	IBRAM SEDEF	47121	94.790	48 -	OSMAN AYSE	47589 63.876
15 -	TABAKOĞLU REYHAN	41366	63.449	49 -	MUSTAFA FERHAT	15117 86.689
16 -	VELİAHMET	47396	68.140	50 -	SALİH OĞLU SEMA	41768 70.050
17 -	S. M. FAİZE	41487	73.257	51 -	ABDI MEHMET	59331 71.125
18 -	KUNEL REMZİYE	53174	64.729	52 -	HASAN OĞLU GÜLŞAN	19285 90.953
19 -	ŞERİF BERKANT	29117	75.176	53 -	KURU AHMET SEMRA	51118 69.419
20 -	IMAN HÜSEYİN	53367	69.419	54 -	EMİN MEHMET	45364 54.921
21 -	MEHMET ESİN	53375	67.074	55 -	MEMET MEHMET	29125 75.602
22 -	NURSEL GÜLNUR	45372	55.561	56 -	NİZAM RAMADAN	15615 64.515
23 -	BÖLKÜBAŞI RECEP	41831	45.114	57 -	MUSTAFA OSMAN	19316 83.491
24 -	YUSUF ÇAYAL	15133	70.911	58 -	HOCA ADNAN	53342 70.698
25 -	KAMU MUSTAFA	15656	62.383	59 -	BAKAL AHMET	43252 70.485
26 -	ALİ VELİ	47388	64.089	60 -	HALİ OĞLU ERKAN	68.178 50.444
27 -	ALIOĞLU AHMET	35266	58.759	61 -	KATRANCI SERKAN	37249 58.546
28 -	HASANOĞLU URKIE	61329	59.185	62 -	İBRAM REYHAN	47451 72.617
29 -	YUSUF AYLIN	13222	60.251	63 -	MUSTAFA NİHAL	37136 77.947
30 -	ALİ SEMA	37298	64.515	64 -	HASAN GÜLSÜM	35186 64.302
31 -	MÜMIN VELİ	37683	56.840	65 -	M. HALİL FATOŞ	37128 75.815
32 -	MÜMİNOĞLU GÜLÜMSER	37675	65.368	66 -	HÜSNÜ FUNDA	41438 64.729
33 -	BALTALI ŞENGÜLER	29174	64.942	67 -	HASAN ÖMÜR	53182 57.480
34 -	OSMAN CAFER	37177	65.368	68 -	TRAMPA MUSTAFA	55399 58.972
				69 -	MEHMET TÜRKAN	59661 78.160
				70 -	MUSTAFA MUSTAFA	15584 57.907
				71 -	SALİH MEHMET	27528 65.581
				72 -	MUSTAFA ERSOY	53367 75.176
				73 -	İBİŞ ADNAN	55382 60.891
				74 -SEDAT	55447 70.858
				75 -	İSMALOĞLU TERCAN	53287 69.206
				76 -	MUSTAFA AHMET ERHAN	13247 64.729
				77 -	ABDÜLHALİL KADRI	13247 62.383
				78 -	MEHMET İBRAHİM	68153 57.053
				79 -	HİNT H...	55541 71...
				80 -	VEZİR GÜLŞEN	13175 61.317
				81 -	CEMİLOĞLU BAHADIR	15496 60.038

82 - İHTİYAR ALİ YÜKSEL	271.59	62.170	122 - BOZOĞLU FAHRI	47138	71.338
83 - ŞEVKİOĞLU AYŞE	43293	59.398	123 - KÖKÇEMEN HÜSEYİN	27569	56.200
84 - YUSUF AYŞE	27681	56.414	124 - SALIH BURHAN	35483	62.383
85 - BACA ABDULLAH	53367	75.389	125 - MUSTAFAÇAVUŞ FİKRI	47113	68.241
86 - KIRHÜSEYİN OĞLU BIROL	53342	82.638	126 - KABZA SURI
87 - AHMET NURSEL	19172	68.993	127 - AHMET BURHAN	15689	67.287
88 - BEKİROĞLU HAKAN	19252	69.632	128 - HÜSEYİN TUNCAY	29488	55.774
89 - RAMADAN EMİNE	36317	57.266	129 - OSMANOĞLU SERTEL	15752	64.942
90 - AHMET AYŞE	41766	80.292	130 - HAKI GÖKNUR	53262	63.236
91 - SALİM SEVGI	1.77	77.481	131 - HÜSEYİN NECİBEDDİN	19316	82.425
92 - İMAM BEDİHA	53158	57.053	132 - AHMET NURTEM	27657	63.663
93 - MUSA NURİ BARIŞ	55487	57.053	133 - MÜMIN AYNUR	15873	56.860
94 - MOLLA YUSUF YUSUF	68153	60.251	134 - CAHİT NİMET İLHAN	41116	77.734
95 - MEHMET ALİ ERDEM	55.116	68.993	135 - MOLLA İSA DIRVAN	31147	56.627
96 - SALİ AHMET NURAY	19285	80.719	136 - KIRMACI SALİHA	68241	50.870
97 - HAF. HÜSEYİN TAMER	31114	62.383	137 - VEYSEL AHMET	19269
98 - ALİOĞLU NERMIN	59114	85.409	138 - MUSTAFAOĞLU HÜMEYRA	15496	61.551
99 - NURI SERHAT	31751	51.297	139 - MUNDRACI HASAN	29334	69.632
100 - İBRAHİM İBRAHİM	27255	67.713	140 - HATİP SÉRKAN	53262	61.744
101 - MUSTAFA RIDVAN	36157	61.957	141 - ÇAKIR HÜSEYİN	47724	63.236
102 - AHMET RIDVAN	61265	66.861	142 - MEHMET HÜS. HÜSEYİN	15615
103 - RAMADANOĞLU ŞENAY	59188	66.008	143 - ÖMER ERGÜN	29254	63.663
104 - EMIN MUZAFFER	27159	62.810	144 - SAKALLI AHMET	68241	56.627
105 - EMİNEOĞLU AYŞE	47283	62.170	145 - MEHMET ALPAY	68161	53.855
106 - AHMET FADİLE	15422	58.332	146 - MÜMIN ERGÜN	51343	55.561
107 - KOCAMAZ HALİL PELİN	27593	69.845	147 - ALİ KÜBİLAY	47283	61.957
108 - HASAN ERGÜN	35797	71.764	148 - KASABALI ZİYA	37714	54.282
109 - MEHMET ŞAKİR	13118	70.272	149 - ABDURREZAK OĞUZ	43156	77.308
110 - ÇILINGİR AMET	35596	57.906	150 - KARADUĞDUKLU CAVİT	27271
111 - HAFUZ AHMET HÜSEYİN	43189	80.292	151 - DUMALAR EDİS	29463	69.845
112 - HALİL İBRAHİM AYFER	29133	70.059	152 - İSTANBULLU OSMAN	41583	65.368
113 - HÜSEYİN NERMIN	19164	72.404	153 - SALİH OLÇAY	43437	61.317
114 - LATİF AYHAN	51126	56.840	154 - KASABALI AH. UNSAL	15933	64.089
115 - MOLLA HÜSEYİN PERVİN	53158	155 - KAMIL PERVİN	53551	71.125
116 - GARİPHASAN AYŞE	55253	65.368	156 - K. NIYAZİ	13126	67.074
117 - K. KİYMET	51271	57.693	157 - İMAM FATMA	59284	63.449
118 - HASAN PELEVAN DERİA	15199	59.398	158 - FAİK GÜLCAN	13431	44.048
119 - HACİHÜSEYİN SABRIYE	41149	71.551	159 - PASLI MEHMET	61185	72.191
120 - ÖMEROĞLU GÜRHAN	41575	69.419	160 - BEKİR SÉRKAN	51214	62.310
121 - MUSTAFA ARALYA	41487	69.632	161 - NAIL MEHMET	37513	73.896
			162 - VIDINLI İS. MEHMET	36157	61.957
			162 - DEDE EVREN	41439	63.876
			163 - HASAN AYFER	45196	60038
			164 - BUDUR BİKAL	41889	68.140
			165 - BESİM CAFER	53367	68.993
			166 - NECATİN HAKAN	29166	62.383
			167 - SELİM KAHYA AHMET	53262	62.697
			168 - AHMET FATMA	41366	62.597
			169 - YUSUFOĞLU HATİCE	41132	78.800
			170 - DUMAN HÜS. RAIME	55696	57.906
			171 - KAMBUR HASAN AYŞE	47419	66.008
			172 - SEFER CEVRIYE	37659	56.200

Folklor çalışmalarından bir görüntü.

173 - YUSUF BERRİN	41245	61.531	224 - MEMET ADEM ZÜHAL	41474	68.663	
174 - KÜÇÜK HASAN OKTAY	53174	58.972	225 - ALİOĞLU PELİN	19156	64.555	
175 - HASAN SEDAT	51384	57.693	226 - ERSAN CAMBAZ	37128	
176 - FARZLI İRFAN	43164	60.891	227 - AHMET HÜSEYİN SALİ	59331	66.221	
177 - MEHMET MESUT	41124	90.739	228 - ISMAIL PAŞA METİN	37513	72.191	
178 - BANDAK HASAN BAHRI	45276	57.906	229 - OSMAN FATMA	41622	65.581	
179 - NURI MESUT	41889	84.983	230 - İBRAHİM HASAN	41446	64.089	
180 - RUŞAN ÖZKAN	41438	65.581	231 - AHMET AYDOĞAN	15125	71.551	
181 - HAYRULLAH OĞLU ATAY	15689	72.404	232 - İMAM EKREM	68194	57.266	
182 - MEHMET AHMET	47732	61.744	233 - OSMAN MUSTAFA	47451	76.028	
183 - ALIOSMAN ÖZCAN	68241	57.266	234 - MÜMİN FARUK	55534	61.104	
184 - BERBER AH. SEZGIN	68178	52.789	235 - İDRISOĞLU ERTAN	15254	62.170	
185 - KOR HASAN MESUT	68161	50.017	236 - ÇİL GÜL	41768	68.140	
186 - HASAN SERDAR	27593	66.647	237 - FERAT RECEP	29375	61.744	
187 - SAHAN MUSTAFA	27456	69.632	238 - MUSA YASİN	59444	68.779	
188 - ALİ BARIŞ	41719	63.449	239 - HASAN BÜLENT	57148	63.236	
189 - HALİL SELÇUK	41768	67.074	240 - DEMERCİS ZEKİ	25797	63.023	
190 - NURİ LATIF SEDAT	57252	60.678	241 - BAŞ HASAN AYDIN	55421	60.678	
191 - ÇAKIR MUSTAFA NEJAT	37618	55.561	242 - HALİL HASAN	15447	57.906	
192 - MÜMİN EMEL	35797	63.663	243 - SÜLEYMAN SERDAR	43357	74.749	
193 - MÜMİN ISMAIL	61337	69.419	244 - YUSUF CİHAT	47113	72.617	
194 - AHMET MUSTAFA	35129	73.896	245 - SALIH BÜLENT	53174	60.464	
195 - CAN TEVFİK	41936	70.485	246 - KARAOSMAN LEVENT	57285	64.942	
196 - KÜÇÜK HASAN EKREM	27753	64.729	247 - CEMİLOĞLU PELİN	68194	56.200	
197 - ISMAIL MUSTAFA	37466	65.795	248 - AHMET SERKAN	37441	61.531	
198 - YUSUF SEVGİ	35522	58.759	249 - PERENDE NEDİM	61458	59.398	
199 - ZEKERİYA CENGİZ	59331	68.140	250 - ZEYBEK EROL	36333	61.317	
200 - DEĞIRMENCİ OKTAY	45452	52.789	251 - NURİ ÖZLEM	43349	72.191	
201 - AHMET NURAY	31268	56.840	252 - HAYTA HASAN	27464	70.272	
202 - HİMMET SEMA	41735	60.891	253 - KAVAS - HÜLYA	53174	60.251	
203 - S. EMIN FATMA	37144	65.155	254 - BAYRAM İRFAN	43131	66.008	
204 - MÜMİN TURGAY	35957	69.419	255 - NURİ SINAN	13319	67.500	
205 - RAMADAN MURAT	47685	256 - VELİ AHMET MUSTAFA	53287	70.272	
206 - AHMETOĞLU HAMİYET	47154	57.906	257 - KAYRAKOĞLU SEVİL	57115	77.094	
207 - İSLAM HAKAN	59356	70.059	258 - BANDAK SEBAHATTİN	53158	57.693	
208 - OSMAN TARKAN	31122	56.414	259 - ALIOSMAN YILMAZ	41245	61.957	
209 - OSMAN KADRI	16555	60.981	260 - LÜTFÜ SÜLEYMAN	55583	
210 - USTA RAİF	37691	61.317	261 - HASANOĞLU NEB..	15752	61.317	
211 - KIRACI NIHAL	15736	65.795	262 - BAKKAL MEMET	53367	74.110	
212 - HASAN MESUT	41671	61.744	263 - HIMMETOĞLU MÜCELLÂ	15929	58.332	
213 - SEZAİOĞLU AYHAN	31188	58.759	264 - HÜSEYİN SERKAN	19324	82.211	
214 - İDRISOĞLU FATMA	19115	65.368	265 - HÜSEYİN RECEP	55173	58.119	
215 - YUSUFİBRAM MUST.	59155	62.597	266 - AMET CÜNEYT	53391	68.353	
216 - KABZA FATME	19115	66.221	267 - H. ERGÜL	35338	59.185	
217 - AHMETOĞLU ARZU	35274	61.744	268 - HÜSEYİN OKTAY	55462	57.693	
218 - AHMETÇİK SUAT	29359	61.317				
219 - SEVKETOĞLU TIMUR	27118	71.551	NOT: Bazı isim ve numaralar fakta temiz çıkmadığı için eksik veya yanlış yazılmış olabilir. Hiç okunmayan yerlere de noktalar (....) koymak. Elimizde olmayan nedenlerle meydana gelen bu yanlışlıklar için peşinen özür dilerken, her şüpheli durum için gazetemiz yazışmanesinden aydınlatıcı bilgilerin verileceğini belirtiriz.			
220 - MEMET AYLA	29471	64.942				
221 - MEMET AYŞE	41696	65.795				
222 - MEHMET SINAN	55157	51.510				
223 - AHMET AHMET	59477	68.140				
SALİ PERİHAN	37677	65.155				

DAĞ RÜZZARI

Güneş ufukta doğar, ufukta batar,
Ne edilse böyleder bu.
Çağlayan ormağın da
Denize döküller suyu.

Kozluköy'ün güneyinden geçen Kurucay,
Gurbete mi gider, silaya mı döner?
Kallavi bir hırda handillor
Kimi yanar, kimi söner.

Oğuz çocuğunu baba
Kapılıp gül kurusu düşüncelere.
Bulutlar kayar hızla yere bir yıldırım inv.
Bir kuş havalandı göklere.

Günlər, haftalar, aylar, yıllar... key gidi
Nasıl da geçiyor rüyalar gibi.
Tipki ninenin oenk başında söylediği Masallar gibi.

Vakit, hem bitmiş, hem de başlamıştı.
Haydi, bütün saatleri her, bütün saatleri kır!

Kırlağış kanadında çiçeklenen bahar,
Yerindüğün köprüde dur.

Sarı gül düştü dalandan.
Canım bülbül gabuk saklan, ne duruyorsun?
Dağ rüzzare inmisçaya
Bulduğunu öniine katar, biliyorsun.
Güneş ufukta doğar, ufukta batar,
Ne edilse böyleder bu.
Çağlayan ormağın da
Denize döküller suyu.

YAZ GÜNLERİ VE MEHMETLER

Kerləri Mehmet süslər
Rençperler şevk ilə işlər
Kazma kiçik tirmik ve bel
Artık naser tutar her el

Mehmet Dayı fide çeker
Ayşe Bacı Tütün eker
Nazlı, Sakine taşır su
Savaşçı rençper ordusuna.

At kışner, koşular meler
Şevk te yesərini her yer
Cıvılcağız cümle kuşlar
Güzel yaz günleri bağlar

Kıraç bahçeleri hastır
Ağaçtan ağaça koş, dur
Şu al kırazdı, bu kara
Topla, doldur kasalara.

Mehmetler bu günü bekler
Boşa gitmesin emekler
Yağmur gibi akar terler
Nealsa azdır rençperler.

CUMHURİYET DÖNEMİNDE GÖÇ VE İLTİCA II.

Halit EREN

Beyanlar

Beyanda bulunanlar Nispeti %	
Mallarını değerine satanlar.	215...2.6
Değerinden çok aşağı fiyatına satanlar	5988...63.4
Hiç satamayanlar	2578...27.3
Bilinmeyen	635...6.7
Toplam	9446...100.0

Demek ki gelen göçmenlerin ancak % 2.6 kadarı Bulgaristan'daki mallarını değerine satabilmişlerdir. Geriye kalanlar ise mallarını ya hiç satamamışlar, ya da değerinden pek düşük fiyatla elden çıkarmışlardır. O göçmenler arasında bir kullanılmış battaniyeye veya elden düşme palto karşılığında 15-20 dörtlük tarla veren böylece malını elden çıkarılan kimseler çoktu. Çünkü göçmenlerin taşınmaz mallarını elden çıkarmaları gerektiği, yoksa Bulgaristan'dan çıkışlarına izin verilmeyeceği de söylemişti. Türklerin hepsi göç niyetinde olduğundan mal satın almadılar. Bulgarlara da Türklerin mallarına para vermemeleri el altından duyurulmuştu. Böylece göçmenler tam bir çıkmaz içinde bırakılmış ve bu çıkmazdan kurtulabilmek için ellişerinde avuçlarında olan mallarını Bulgarlara adeta "bağışlamak" zorunda bırakılmışlardı.

"Yakın Akraba Göçü":

Şubat 1953'te Türk-Bulgar sınırı yeniden açıldı. Ama artık Bulgaristan'dan göçmen gönderilmedi. Bulgar Hükümeti, Türklerin göçünü yasakladı. Türklerin ellişerindeki göçmen pasaportları toplantı. Artık göçten söz edilmez oldu. Hatta göç sözünü ağıza almak bir çeşit suç sayıldı. Artık hiçbir zaman göç olmayacağı söylendi. Türklerin göç umutları bubsütün söndürülmek istendi.

Ama Bulgaristan Türkleri umutlarını yitirmediler. Bir gün Türkiye'ye göç etmeye umutla ve sabır beklediler. Bulgaristan'daki gelişmeler Türklerin göç arzularını daha da artırdı. Özellikle Türklerin tarlalarının ellişerinden al-

narak kooperatifleştirilmesi ve Türk okullarının Bulgar okullarıyla birleştilerek Türkçe eğitimini yasaklanması, Türklerin Bulgaristan'dan göç arzularını iyice kamçıladı. 1963-1964 yıllarında Bulgaristan Türkleri, Türkiye'nin Sofya, Burgaz, Filibe Konsolosluklarına onbinlerce dilekçe verdiler. Türkiye'ye göçetmek istediklerini bildirdiler.

Oteyandan Türkiye hükümeti, Bulgaristan'la göç konusunda bir anlaşmaya varmak niyetinden hiç vazgeçmedi. Türk-Bulgar ilişkilerini düzeltmesi, iki ülke arasında çeşitli alanlarda işbirliği yapılması isteği vardı. Daha çok Sofya'dan gelen bu isteğe, Türkiye olumlu karşılık veriyordu. Ama Türkiye göç konusunda da bir anlaşmaya varmasını istiyordu. 1951 yılından beri adeta bir kördüğüm haline gelmiş bu soruna çözüm bulmadan Türkiye-Bulgaristan ilişkilerinin belkemiği, Bulgaristan Türkleri sorunu olmuştu. Bulgaristan, Türk azınlığı sorununu bir yana bırakıp veya adeta bu sorunu örtbas edip iki ilişkileri normalleşemezdi. Türkiye sık sık bunu vurguluyordu. Belli kontenjanlar içinde Türkiye, Bulgaristan'dan göçmen almaya hazırıldı. Yaz aylarında günde 1000, kiş aylarında günde 500 göçmen alınabileceği düşünülüyordu. Göç normal akışına sıklıkla iki ülkeye ciddi sorun yaratmadı. Usul usul akan bir su gibi sürüp giderdi. Fakat Bulgaristan yıllarca göç konusunda bir anlaşmaya yanaşmadı.

Türkiye Eylül 1961 tarihinde Bulgaristan'a bir nota verdi. Bulgaristan'da yaşayan Türklerin azınlık haklarına saygı gösterilmesini ve Türkiye'ye göçetmek isteyenlerin serbest göçlerine engel olunmamasını istedi. Bulgarlar bu notamızı uzun zaman kırmızık vermediler. 7 Temmuz 1962 günü T.B.M.M.'ne sunulan ikinci Koalisyon hükümeti programında bu konuda şöyle denildi:

"Türkiye Cumhuriyeti, diğer bütün

komşu memleketlerle barış ve dostluk münasebetleri sürdürmeyi arzu etmektedir. Bulgar hükümetince aynı yolda izhar edilmiş arzuya uygun olarak 1961 Eylül ayında, bu memleket ile karşılıklı münasebetlerimizi geliştirmeye faideli olacağını düşündüğümüz bazı telkin ve tekliflerde bulunmuştur. Bu tekliflere bir karşılık alınmamıştır".

Demek ki Eylül 1961'de Bulgaristan'a sunulmuş olan tekliflere Temmuz 1962 tarihine kadar bir cevap alınmamıştı. Ondan sonra da yine aylar geçiyor ve bir gelişme görülmüyor. 30 Aralık 1963 günü T.B.M.M.'ne sunulan Üçüncü Koalisyon hükümeti programında bu soruna yine değiniliyor ve söyle deniliyor:

"Komşularımızdan Bulgaristan hükümetinin iki memleket arasındaki münasebetlerin iyi komşuluk münasebetleri seviyesine getirilmesi hususunda arzu ifade eden beyanları vardır. Bu arzuların tahakkuk edilmesi için aramızdaki pürüzlü meselelerin görüşülverek hallinde Bulgar hükümetinin kendisine düşeni yapması gerekmektedir".

Buradaki "pürüzlü mesele" Bulgaristan Türkleri meselesi idi. Yani Türk azınlığını hakları ve Türklerinin isteğe bağlı göçlerine engel olunmaması sorunlarıydı. Bulgaristan hükümeti bu konudu hâlâ "kendisine düşeni" yapmayıordu. Üçüncü Koalisyon hükümetinin kurulmasından birkaç gün sonra Dışişleri Bakanı Feridun Cemal Erkin, 8 Ocak 1964 günü T.B.M.M. Karma Bütçe Komisyonu önünde şu açıklamayı yaptı:

"Bulgaristan hükümeti, daha önce müteaddit defalar Yüksek Meclisin ve umumi efkârimizan bilgisine sunduğum üzere, Bulgaristan'da yaşayan soydaşlarımızın gereklilik bu memleketle aramızda aktedilmiş anlaşmalar, gereklilik Dev-

letler Hukuku prensipleri çerçevesinde, kendilerine tanınmış hakların ihlalini önlemek maksadıyla yapmış olduğumuz teşebbüslerle elan bir cevap vermiş değildir. Ayrıca bu pek meşru hukarından ve hürriyetlerinden faydalama teşebbüs eden soydaşlarımızın hırpalanmalarının ve muhtelif yollarla baskı altında tutulmasını önleyeceğimiz tedbirleri almamakta berdevamdır".

Bakanın názikâne bir dille "hırpama" diye adlandırdığı sorun,其实 çok sert cezalandırmalardır. Bulgaristan'a karşı pasif direniş gösteren ve Türkiye'deki yakınına kavuşmak için göç izni isteyen Türkler, bir er vatana haini gibi cezalandırılıyordu. Feridun Cemal Erkin, 4 Şubat 1964 günü Dışişleri Büyücü görüşülürken de sunuları söyleyordu:

"Bulgar Hükümeti'nin, memlekete yerinde yaşayan ve sayısı yüzbinlere varan (aslında milyonun üstünde) soydaşlarımıza... bir baskı siyaseti takip etmeyeceğimizde berdevam olmasının keyfiyetini, huzurunuza bir kere daha teessürle zikretmek mecburiyetindeyim". (Ali Tekin, "Bir Milyon Türkün Yok Oluşu", Dünya Gazetesi, 27 Temmuz 1966, No. 6926).

Bulgaristan, ülkesinde yaşayan soydaşlarımıza ne azınlık haklarını tanıyor, ne de göç izni veriyodu. Azınlık hakları açıkça çiğneniyor ve göç etmek isteyen Türklerin izin verilmeyordu. Göç sorunu bir kördüğüm olmuştu. Onbeş yıldan beri hiçbir çözüm belirtisi yoktu. Sonunda ilk belirti 1966 yazında görüldü. Bulgar Dışişleri Bakanı Ivan Başev, 16-21 Ağustos 1966 tarihlerinde Türkiye'ye resmi bir ziyaret yaptı. Buziyaret sırasında Türk-Bulgar ilişkilerinin çok yönlü olarak geliştirilmesi, çeşitli anlaşmalar imzalanması karlaştırıldı. Bu arada Bulgaristan Türklerinin göç konusu da ele alındı. 21 Ağustos 1966 günü yayınlanan Türk-Bulgar ikili bildirisinde şöyle deniyordu:

"Her iki Bakan, yakın akrabaları daha önce Türkiye'ye göç etmiş bulunan Türk asıllı Bulgar vatandaşlarının gönlünlü olarak Türkiye'ye göçleri proble-

mini en kısa zamanda makul bir çözümle bağlamak konusunda anlaşmaya varmışlar ve uzmalarını konunun yönetimi saptamakla görevlendirmiştir"

1951 yılından beri ilk kez göç konusunda buzlar çözülmüştür. Onbeş yıllık bekleyiş artık sona erecek gibi görülmüştür. Aradan iki yıl daha geçti. Uzun görüşmelerden sonra, 22 Şubat 1963 günü, Türkiye ile Bulgaristan arasında bir sınırlı göç anlaşması parafedildi. Bir ay kadar sonra, 20-26 Mart 1968 günleri, o tarihte Bulgaristan Başbakanı olan Todor Jivkov, yanında Dışişleri Bakanı Ivan Başev'le birlikte Türkiye'yi ziyaret etti. Bu ziyaret sırasında, 22 Mart 1963 günü, Ankara'da, Türkiye Dışişleri Bakanı İhsan Sabri Çağlayangil ile Bulgaristan Dışişleri Bakanı Ivan Başev, "Yakın Akrabaları 1952 yılına kadar Türkiye'ye göç etmiş olan Türk asıllı Bulgar vatandaşlarının Bulgaristan Halk Cumhuriyeti'nden Türkiye Cumhuriyeti'ne Göç etmeleri hakkında Anlaşma"yı imzaladılar.

Bu anlaşma gereğince, Bulgaristan'dan on yıl içinde yaklaşık 130.000 kadar göçmen geldi. Böylece Cumhuriyet döneminde Bulgaristan'dan gelen göçmenlerin sayısı yarım milyonu aştı:

1923-1933 ...	101.507 göçmen geldi
1934-1944	115.288
" "	
1945- 1960	160.766
" "	
1969-1980	130.000
" "	
Toplam	507.561 göçmen geldi.

Bugün göç konusu yine güncel bir sorundur. Bulgaristan Türk azınlığının silah zoruya adalarının değiştirilmesi olayı üzerine Türkiye hükümeti, 22 Şubat 1935 gün Bulgaristan'a bir nota verdi: İki ülke arasındaki sorunları, "geniş kapsamlı bir göç konusunu" da içerek biçimde görüşmeyi Bulgaristan hükümetine teklif etti. Ondan sonra Bulgaristan'a verilen iki notada da bu görüşünü vurguladı.

"Geniş kapsamlı bir göç"ten kasıt,

gerekirse, Türkiye'ye göç etmek isteyen bütün Bulgaristan Türkleri'nin kabul edileceğidir. Başbakan Turgut Özal ve Dışişleri Bakanı vahit Halefoglu, Türk hükümetinin bu kararını kamuoyuna açıkladılar. Bulgaristan'daki soydaşlarımıza kapılarımızın açık olduğunu söylediler. Başbakan Turgut Özal, 27 Şubat 1985 günü yaptığı konuşmada, "Bulgaristan'ın göndereceği soydaşlarımıza kucağımız açıktır" dedi. Başbakan, "Soydaşlarımıza yapılan, hepimizin de yakından takip ettiği muamele karşısında göç konusunun gündeme geldiğini belirtti ve şöyle devam etti:

"Buradaki soydaşlarımıza eskiden olduğu gibi daha büyük kitle halinde Türkiye'ye kabul edilebilir miyiz? Karşımızda şu laf söylemiştir: Efendim, şu kadar insam, (300-500 bin) almayı kalktuğum zaman, zaten memleket işsizlik var. Bunu nasıl yerlestireceksiniz? Ekonomimiz altüst olur mu, olmaz mı? Hemen şunu söyledi: Bizim memleketimiz güçlündür. Bizim memleketimizin insanları bu gibi konular karşısında imkânları ne ise her türlü yardımcı yaparlar. Biz bundan korkmayız. İsterlerse 500, değil, daha fazla insan göndersinler. Buyursunlar, kucağımızı açarız". (Milliyet, 28.2.1985).

Nihayet 1989 Mayıs ayında toplu göç başladı. Bulgar makamlarından pasaportunu alan malını mülkiyetini geride bırakarak ellerindeki bavullarla ve can havıyla Türk sınıra geldiler. Birkac ay zarından 350.000 civarında göçmen Türkiye'ye giriş yaptı. Bulgaristan'da şartlar değişmeye başlayınca sayıları yüzbinin üzerinde bir kısmı da geriye dönüp yaptı. Türkiye'de kalanlarla bütün imkânlar seferber edilerek konut imkânı sağlanmaya çalışıldı.

Yunanistan:

Cumhuriyet döneminde Türkiye'ye Yunanistan'dan gelen göçmenler, Lozan'da imzalanan ahali mübadelesi protokolü gereğince gelen mübadillerdir.

20 Kasım 1923'de toplanan Lozan Konferansı'nda 1 Aralık 1922 taraklı oturunda Lord Curzon tarafından orta-

ya atılan mübadele konusu İsmet Paşa'nın görüşmenin gündeme gelişini zatansız biulmasına rağmen görüşülmüştür. Venizelos, mübadeleyi kabul etmekle birlikte böyle bir mübadelenin (zorunlu değişim) Yunanistan'da açağının sosyal ve ekonomik yıklıkları iletişti, en azından İstanbul Rumlarının mübadele dışı bırakılmasını istemiştir. İsmet Paşa ise, eğer mübadele yapılacaksa bunun İstanbul ve İzmir'i de içine almak üzere bütün Rum nüfusunu kapsamasını söylemiştir. Lord Curzon İstanbul rumları'na karşılık, Batı Trakya Türkleri'nin de mübadele dışında tutulmasını, yine 1 Aralık 1922 tarihli oturumda konferanstakilere telkin etmiştir. İsmet Paşa ise, Batı Trakya için Plebisit yapılmasında israrlı davranışına rağmen bu konu sürüncemede kalmıştır. Ahali mübadelesi anlaşması imzalanurken Batı Trakya'nın mübadele dışı kalmasının sabebi, bölgenin istikbalinin hentüz tespit edilememiş olması dolayısıyladır. Yoksa İstanbul Rumları'na karşılık olmak üzere mübadele dışı bırakılmış değildir.

Yine aynı konuya ilgili olarak, İmroz ve Bozcaada Rumları da, konferans kesintisiyle uğrayıp adalar konusu halledilememiştir olduğundan, Lozan anlaşmasının 14. maddesine konan özel bir hüküm gereğince mübadele dışı bırakılmışlardır. Ancak Yunan tazminatına karşılık Türkiye'le bırakılan Karaağaç kasabasının Rum ahalisi, mübadele kapsamına alınmıştır.

Netice itibariyle, Lozan'da mübadeleye ilgili görüşmeler, 2 Aralık 1922 gününden itibaren şiddetlenerek devam etti ve 30 Ocak 1923'te imzalanan bir Protokol ile son buldu. Protokolün 19. maddesi gereğince her iki tarafın resmi onayından sonra uygulamaya başlayacağı belirtildi.

Antlaşma hükümlü gereğince, konferanstaki oturumlar esnasında başlangıçta Türk heyeti tarafından kabul edilmemesine rağmen İstanbul'daki Rumlar için imzalanan Protokolün 2. maddesine göre, 1912 yasası ile sınırlanıldığı biçimde İstanbul Belediye

sınırları içine 30 Ekim 1918 tarihinden önce İstanbul'da yerleşmiş olan Rumlar "Etablis" kapsamı içine almıyordu. Bu suretle Yunanistan İstanbul'da çok sayıda Rum bırakmayı amaçlıyordu.

Yine 2. madde gereğince Batı Trakya'nın Müslüman ahalisi ise, 1913 Bükreş antlaşmasıyla tespit edilmiş sınır çizgisinin doğusunda kalan topraklarda yerleşmiş olanların tamamı olarak kabul edilmiştir. Böylece Serez, Kavala, Darama da mübadeleye tabi tutulmuş, ancak bu bölgelerdeki değişimin diğer yerlerden sonraya bırakılmıştır.

Yine 30 Ocak 1923 sözleşmesinin 11. maddesi gereğince mübadele işlerinin Türkiye ve Yunanistan'ın da dahil olduğu milletlerarası bir komisyonun gözetiminde yapılması da kararlaştırılmış. Komisyon, çalışmalarına 19. Madde hükümlü gereğince Ekim 1923'den itibaren başlayabilmiştir.

Ahali Mübadele Komisyonu'nun çalışmaları ise herhangi bir engelle karşılaşmadan, bir yıllık bir süre içinde bir kısım Türk ve Rum ahalinin mübadelesini sağlamış ancak, sözleşmenin yürürlüğe girmesinden sonra mübadele dışı bırakılan İstanbul'daki Rumların tamamı ve sayısı konusunda, komisyondaki Türk ve Yunan delegeleri arasında görüş ayrılığı çıkmıştı. Mübadelenin meydana getirdiği sosyal meseleler ve anlaşmanın 2. ve 3. maddelerinin uygulanmasında ortaya çıkan anlaşmazlık, iki ülkeyi yeniden karşı karşıya getirecek bir savaş tehlikesinin doğmasına yol açmıştır.

Komisyonun Türk üyeleri, İstanbul'da 30 Ekim 1918 tarihinden önce yerleşmiş bulunan kimselerin, yerleşmiş (Etablis) sayılıp sayılmayacağı konusunun Türk kanunlarına göre tespit edilmesini istemişlerdi. Gerçekten 1912 yılından itibaren, özellikle 1. Dünya Savaşı yıllarında Anadolu'nun çeşitli yörelerinden, yani mübadeleye dahil olan bölgelerden İstanbul'da birçok rum göç etmiştir. Bunlar, 3. Madde gereğince mübadeleye tabi tutulmaları düşünülecek kimselerdi. Bu itibarıyla

Türkiye, bunları mübadeleye tabi tutmak istemekte ve "etablis" yani yerleşmiş olma durumunun kanunen ispatını, yani 14 Ağustos 1914 tarihli nüfus kanunu göre, İstanbul Nüfus Sicili'ne yazılmış olmayı şart koşmaktadır.

Yunan tezine göre ise Yunanistan'a yapılan antlaşmaya, Yunan ve Türk kanunlarına andlaşmanın uygulanmasında geçerli olacağının dair bir atıf yapmadığı, dolayısıyla "etablis" kelimesinin, sadece antlaşma metinlerinden anlaşılılığı şeklinde uygulanmasının gerektiği ileri sürülmüştür.

Ayrıca Komisyonunu Yunan üyeleri, 2. maddeyi 30 Ekim 1918 tarihinden önce şu veya bu şekilde İstanbul'da bulunan Rumlar şeklinde anlıyor, eğer Türk tezine itibar edecek olurlar, 3. maddede öngörülen 18 Ekim 1912 tarihinin "etablis" kapsamına alınması gerekeceği, bunun ise antlaşmayı ihlal etmek demek olduğunu söylüyorlardı. Zeka 3. maddede bu tarihten sonra bulundukları yerden ayrılmış olan Türkler ve Rumlar 1. maddede öngörülen mübadelenin kapsamına alınmayacaklardır denilmektedir.

Türkiye'yi yukarıda açıkladığı biçimde düşünmeye götüren sebep, Lozan Konferansı görüşmeleri sırasında, Şükrü Kaya Bey'in, Mekke'ye Hac için gidenlerin yerleşmeyi düşünmeksiz 4 yıl oturabildiklerine göre "etablis" sayılıp sayılmayacakları konusundaki sorusuna, M. Fromageot'un, cevaben, "bu konunun mahkemelerce tespit edilebileceği konusundaki" görüşüydü.

Netice itibariyle konu komisyonda halledilememiş ve anlaşmazlık konusu, 19 Aralık 1924 tarihinde Lahey Adalet Divanı'na intikal etmiştir.

Divan, 1925 Ocakında tarafları da dinledikten sonra 21 Şubat 1925 tarihinde istişari müthalasını Yunan tezini haklı çıkardı ve bir biçimde bildirmiştir.

Yukarıdaki izahattan da anlaşılacağı üzere mübadele meselesinde çatışan uyuşmazlık, Yunan Hükümeti'nin İstanbul ve çevresinde yaşayan Rum halkından mümkün olduğu kadar fazlasını

mübadele dışı bırakma eğiliminden ileri gelmekteydi.

Konu, Adalet Divanı'ndan alınan istişarfı mütalâ ile de Hukuki yoldan çözümlenemeyince Yunan hükümeti, Batı Trakya'da bulunan Müslüman-Türk halkın mallarına el koymarak, bunları Anadolu'dan gelen göçmen Rumlar arasında paylaşturmaya başlamıştır. Bu nün üzerine Türk hükümeti de İstanbul Rumları'nın mallarına el koymarak mukabelede bulunmuştur. Böylece Yunan hükümetinin davranışını, Türk hükümetinin karşılık vermesiyle problemi daha da içinden çıkılmaz bir hale getirmiştir.

Problemin turmanmasında, Yunanistan'da 1923 sonrası gelişen siyasi bunalımlar bu arada mağlubiyeti hazırlamamış, savaş süresince ve Mudanya Mütarekesi'nden önce Türkiye'den kaçarak Yunanistan'a gelmiş rumlar ve bunlara ilâveten mübadele edilmiş Rumlara iskân bulma, porblemi ve ekonomik zorluklar, zaten kısa ömürlü olan Yunan hükümetlerini, Türkiye ile mantıklı bir anlaşmaya varma cesaretinden alikoymuştur.

Bunu yanısıra yine 1924 yılında İstanbul Patriği'nin de mübadeleye tabi olup olmadığı konusunda çıkan anlaşmazlık, Batı Trakya üzerindeki baskılardan yoğunlaşmasına sebep olmuştur. 1925 yılında eski patriğin değiştirilmesi ile birlikte problem halledilmiş ve 1 Aralık 1926 antlaşması imzalanabilmiştir.

Bununla beraber 1926'da imzalanan Türk-Yunan Antlaşmasına ve karşılıklı elçi teatisine rağmen problem halledilememiştir, bunun sebebi ise antlaşmaında mübadeleden kaynaklanan bütün problemlerin halledilememiş olmasıydı. Ayrıca bu antlaşma gereğince Batı Trakya'da değişim dışı kalmış olan Türkler'in arazileri, tazminat ödemek suretiyle Rumlara mal edilmiştir.

Bununla birlikte mübadele işlemi hemen hemen bitmiş, konu malların tasfiyesi işlemine gelmiştir. Konunun tam olarak halledilebilmesi, Venizelos'un 1928 Martı'nda tekrar iktidara gelmiş ve ardından 1930 yılına gelin-

mesini gerektirecekti.

Böylece, 10 Haziran 1930'da Ankara'da iki devlet arasında bir antlaşma imzalanarak, yerleşme tarihleri ve doğum yerleri neresi olursa olsun, İstanbul Rumları ile Batı Trakya Türkleri'nin hepsi "Etablis" değişiminin kapsamı içine alındı. Ayrıca, her iki memleketin azınlıklarına ait mallar konusunda da yeni düzenlemeler yapıldı. Böylece genel hükümler ve 16. madde saklı kalmak şartıyla, bu anlaşma hükümlerine göre; mülkiyeti Yunan hükümetine geçmeyen mallar, artık hiçbir sınırlama ve el koyma konusu olamayacak, sahipleri bu mülklerden istedikleri gibi yararlanabileceklerdi.

1923-1933 yılları arasında Yunanistan'dan gelen göçmenlerin sayıları 384.000 idi. 1934-1960 yılları arasında ise 23.788 göçmen Türkiye'ye geldi. Bu tarihten sonra gelenler daha çok iltica etmek suretiyle Türkiye'ye gelmek veya, Türkiye'de ikamet etmeye iken Yunan yönetiminden, Türk oldukları için vatandaşlığından çıkarmaları suretiyle Türkiye'de Haymatlas olarak kalmak zorunda olmuşlardır. 1960-1980 arasında iltica veya vatandaşlığından çıkarılmak suretiyle Türkiye'ye gelen Batı Trakya Türklerinin 20.000 civarında olduğu tahmin edilmektedir. 12 Eylül 1980 Askerî Yönetimi Haymatlas olarak Türkiye'de yaşayan 3.000 civarındaki Batı Trakya Türklerinin T.C. vatandaşlığına alınmasını kararlaştırılmış ve peyderpey alınmışlardır. 1980'den sonra da bir iki yüz civarında iltica olmuş, birkaç bin de pasaportlar ikamet ederken Yunan vatandaşlığından silinmiştir. Ancak bunu önlemek maksadıyla Türkiye mecburi iskân politikası uygulamaya başlamış ve göç edenleri iç ve doğu Anadolu'da mecburi iskâna tabi tutmaya başlamıştır. Diğer taraftan Yunanistan da Türk nüfusunun batı Trakya'da azalması için Yurt dışına çıkan Türkleri çeşitli bahanelerle vatandaşlığından çıkarmaktadır. Bunun durdurulması için uluslararası kuruluşların harekete geçmesi beklenmektedir.

Yugoslavya:

Cumhuriyet döneminde Türkiye'ye

Yugoslavya'dan göçler, de devam etmiştir. 1923-1933 yılları arasında Yugoslavya'dan 108.179 göçmen gelmiştir. İkinci dünya savaşı esnasında ve sonrasında (1950 yılına kadar) göç durmuş hatta yönetim tarafından engellenmiştir.

1955'li yıllarda Yugoslavya'dan da serbest göçmen gelmeye başlamıştır.

1952-1967 yılları arasında Yugoslavya'dan Türkiye'ye tamamı "serbest göçmen" olarak gelen Türklerin miktarı, Türkiye Köyişleri Bakanlığı'nın, 7-13 Ekim 1968 tarihinde "Avrupa Konseyi İskân Fonu İdare Meclisi ve İdare Komitesi" toplantılarında sunulan rapora göre aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir.

Yıl	Aile Miktarı	Nüfus Miktarı
1952	32	73
1953	303	1.113
1954	2.437	9.728
1955	4.047	17.000
1956	8.083	31.969
1957	8.250	30.162
1958	8.741	18.403
1959	3.795	18.403
1960	3.417	13.304
1961	1.801	7.091
1962	1.286	3.399
1963	996	2.603
1964	318	1.288
1965	333	1.993
1966	783	3.672
1967	716	3.452
	46.338	175.392

Daha sonraki yıllarda da Yugoslavya'dan peyderpey göçler devam etmiştir.

Romanya:

1923-1938 yılları arasında Romanya'dan da iskânlı ve serbest göçmen alınmıştır. Bu tarihler arasında 75.771'i iskânlı, 38.009'u serbest olmak üzere 113.710 Romanyalı Türk, Türkiye'ye göç etmiştir. 1939-1960 yılları arasında ise 3.576'sı iskânlı, 4.055'i serbest olmak üzere 7.631 göçmen gelmiştir.

Cumhuriyet döneminde Irak, Iran ve Suriye'den de Türkiye'ye göç ve ilticiler olmuştur. Ancak yukarıda görüldüğü üzere göç ve ilticilerin büyük bir kısmı Balkan ülkelerinden olmuştur.

